

*Nemilovat knihy
znamená nemilovat moudrost.
Nemilovat moudrost
však znamená stávat se hlupákem.*

Jan Amos Komenský

Zajímavosti ze světa knih a literatury

Knihy sloužily odjakživa k zaznamenávání důležitých myšlenek, postřehů, příběhů nebo názorů, právě v tom byly a stále jsou cenné. Některé jsou však cennější než jiné a určitě se vám nestane, že byste si jimi mohli listovat před spaním. Jsou totiž ukryté v trezorech nebo vystavené za sklem v galeriích a jsou stráženy jako ty nejcennější poklady. Jejich vysoká hodnota je určena unikátností, stářím, zdobením nebo informacemi, které jsou v nich obsažené.

Knihy mohou mít i cenu diamantů. Ty nejcennější jsou draženy v řádech milionů dolarů.

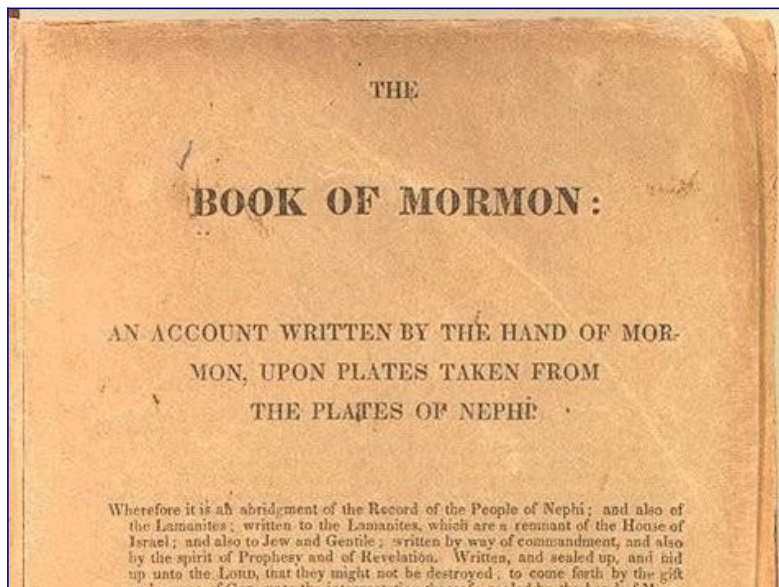
Nejdražší knihy světa

Knihy Mormonova

Nejdražší knihou světa je v současné době **Knihy Mormonova**. Jedná se o náboženské dílo, které poprvé vyšlo roku 1830 s podtitulem **Další svědectví o Ježíši Kristu a Mormoni** ho nyní uznávají jako součást Písma svatého.

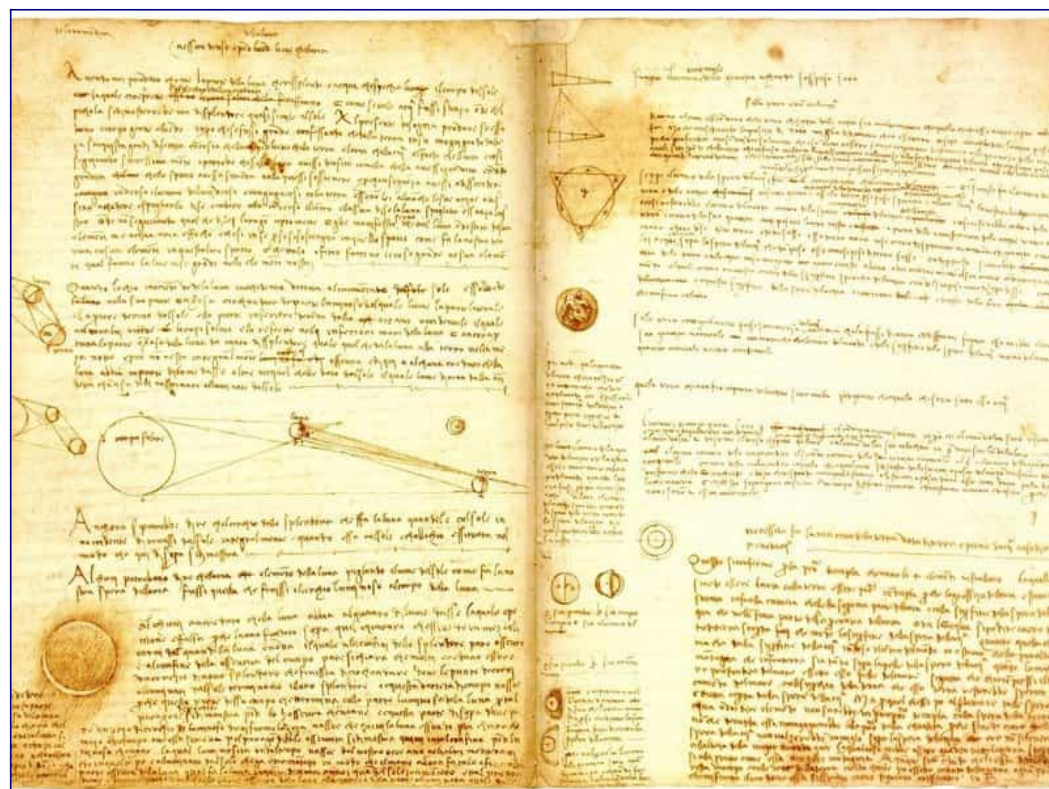
Knihu Mormonovu sepsal roku 1829 Joseph Smith, který měl vidění, kde mu **Anděl Moroni** vyjevil existenci zlatých desek zakopaných v New Yorku. Ty jsou údajně napsané starou egyptštinou a pojednávají o prehistorii Ameriky a návštěvě Ježíše Krista. Originál knihy,

který Smith uložil do základů domu v Illinois, zničila voda. Církev Ježíše Krista Svatých posledních dnů se však v září 2017 rozhodla zakoupit alespoň tiskařský rukopis (rukou psanou kopii originálu). Knihu Mormonovu získali od Kristovy komunity (RLDS) za rekordních 35 milionů dolarů, což bylo v té době zhruba 765 milionů korun. Stala se tak nejdražší knihou všech dob.

Leicesterský kodex

Codex Leicester je nejznámější knihou z třiceti vědeckých spisů, které vytvořil renesanční umělec

a vynálezce **Leonardo da Vinci**. Vznik díla, které je vědeckým deníkem autora, je datován do roku 1510.

Prvním majitelem Leicesterského kodexu byl hrabě z Leicesteru **Thomas Coke**, který roku 1719 zakoupil a následně ho podle sebe také nechal pojmenovat. Později v roce 1980 se kniha dostala do rukou sběratele **Armanda Hammera**, u kterého však dlouho nezůstala. Roku 1994 ji od něj zakoupil **Bill Gates**, zakladatel **Microsoftu** a zároveň také jeden

z nejbohatších mužů planety. Cena kodexu byla neuvěřitelných 30,8 milionu dolarů, tedy zhruba 890

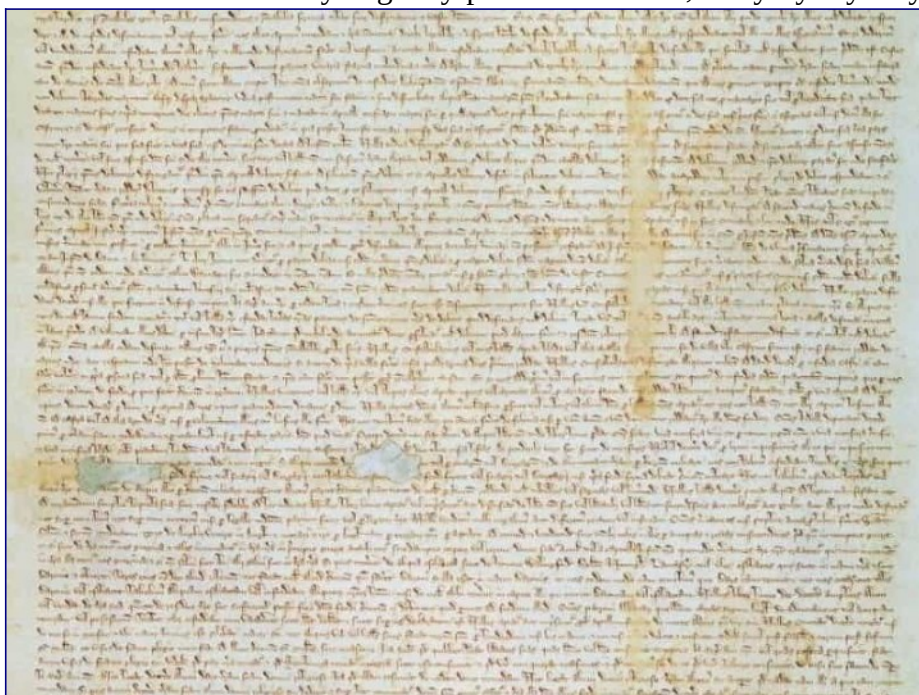
milionů korun. Bill Gates následně několik stran oskenoval a vytvořil tak digitální kopie, které se později objevily jako spořiče obrazovky pro Windows 95.

Obsahem Codexu jsou nákresy a popisky, které přibližují nápady jednoho z největších myslitelů a inovátorů naší historie. Kniha je složená ze 72 stran psaných rukou a svázána je v červené kůži. Tematicky se kniha věnuje především poznámkám z oblasti hydrauliky, mechaniky, astronomie či geologie. Najdete zde různé astronomické teorie a výsledky jeho bádání, které se týkají například původu zkamenělin nebo zářivosti Měsíce. V knize Leonardo da Vinci dokonce představil své návrhy na sestrojení ponorky nebo skafandru. Zajímavostí je, že text je psán zrcadlově, tedy zprava doleva.

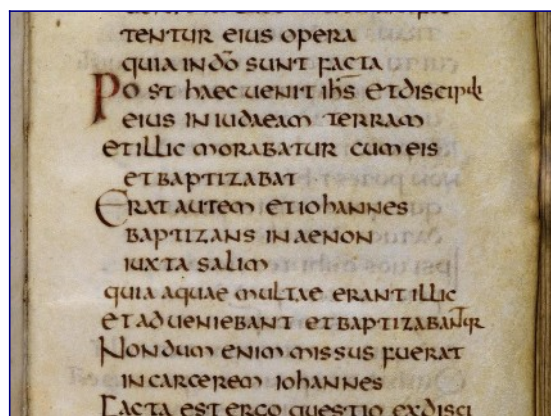
Magna charta libertatum

Lidé ji nazývají pouze Magna Carta (dle středověké latiny) nebo také Velká listina práv a svobod, celý název však zní Magna charta libertatum. Jedná se o důležitý anglický právní dokument, který byl vydaný roku 1215. Někteří federální baroni v té době nebyli spokojeni se současnou situací, a proto vytvořili tuto listinu omezující některé panovnickovy pravomoci a následně donutili krále Jana Bezzemka ji podepsat.

Magna charta libertatum, která například brání práva církve a zdůrazňuje právo odvolání se proti nezákonnému uvěznění, se nakonec stala základem moderního ústavního práva. Nikdo si není zcela jistý, kolik kopií bylo původně vytvořeno, na světě však momentálně najdete pouze čtyři. Nejznámější z nich se nachází v Salisbury a samozřejmě není na prodej. Roku 2007 však šel do aukce další exemplář, který zakoupil miliardář David Rubenstein za 21,2 milionů dolarů, což bylo v přepočtu 445 milionů korun.

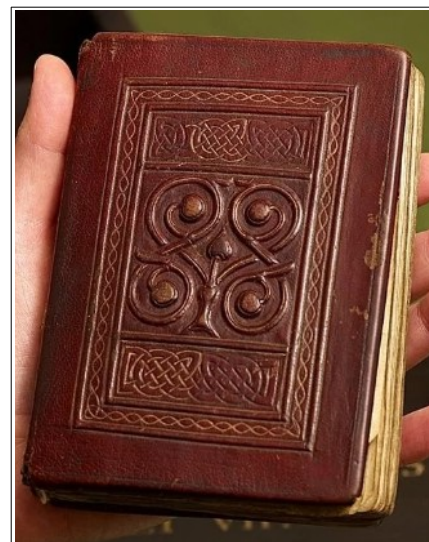

Evangeliář svatého Cuthberta

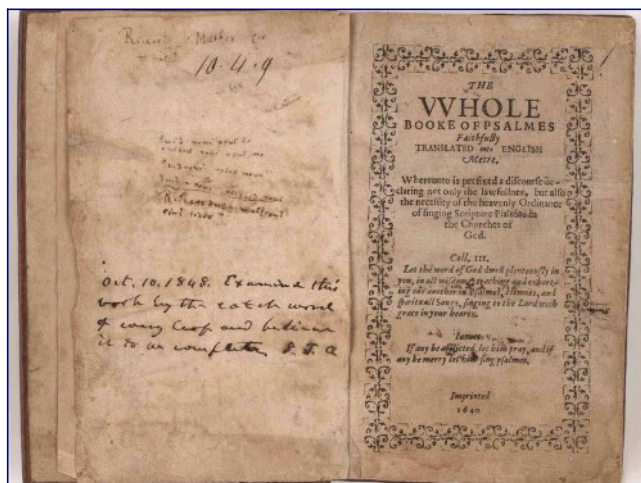

Další vzácnou náboženskou knihou je Evangeliář svatého Cuthberta (v originále The St. Cuthbert Gospel). Jedná se o rané evangelium, které latinsky sepsal neznámý autor. Jelikož původ této vzácné knihy sahá až na počátek 8. století, v současné době patří mezi nejstřeženější knihy světa. Možná vás ale překvapí velikost tohoto unikátu, její rozměry jsou totiž pouze 138 x 92 mm.

Evangeliář svatého Cuthberta nese jméno anglosaského mnicha a biskupa, který žil v 7. století v Anglii. Kromě výjimečně malé velikosti je rukopis vzácný také díky své zachovalé zlatené vazbě. Roku 2012 se kniha oficiálně stala majetkem Britské knihovny a vydražila se za 14,3 milionu dolarů, což bylo v přepočtu necelých 300 milionů korun.

The Bay Psalm Book

Mezi nejdražší knihy všech dob se zařadila také The Bay Psalm Book (někdy překládáno jako Žaltář ze zálivu nebo také Žaltář kolonie Zálivu). Jedná se o vůbec první knihu vytištěnou na území Spojených států. Vyšla v Massachusetts již roku 1640, tedy dvacet let po příchodu Otců poutníků do Plymouthu.

The Bay Psalm Book představuje přeloženou verzi Knihy žalmů, která se však od původní anglické verze značně liší, protože se poutníkům nezamlouval překlad z hebrejštiny. V současné době na světě existuje pouze 11 kopií této knihy,

kteří najdete například v Knihovně Kongresu nebo v Newyorské veřejné knihovně. V roce 2013 zakoupil jeden výtisk také americký finančník David Rubenstein, který za něj utratil 14,165 milionu dolarů, v přepočtu tedy zhruba 278 milionů korun.

Modlitební kniha Rotschildů

Dílo s názvem Modlitební kniha Rotschildů (Rotschild Prayerbook) vytvořila skupina umělců v letech 1500-1520. Jedná se o důležitou vlámskou iluminovanou knihu, které se někdy říká také Hodinky Rotschildů. Tento název je spojený s jejím obsahem, najdete zde totiž tematické pobožnosti napodobující formu denní modlitby církve, které se jinak nazývají hodinky.

Roku 1999 byla Modlitební kniha Rotschildů prodána na aukci za 13,4 milionu dolarů, což bylo v přepočtu něco kolem 480 milionů korun. Dílo následně zakoupil australský businessman Kerry Stokes a v současné době si ho můžete prohlédnout v Australské národní knihovně.

The Gospels of Henry the Lion

Knihu s názvem The Gospels of Henry the Lion nechal vyrobit Jindřich Lev, vévoda saský a bavorský, speciálně pro oltář Panny Marie v opatství Saint Blaise. Tento unikátní svazek vznikl pravděpodobně někdy mezi lety 1175 a 1188 a je obecně považován za mistrovské dílo Románské iluminace 12. století.

Na aukci se manuskript The Gospels of Henry the Lion objevil v prosinci 1983 a jeho cena nakonec dosáhla 11,7 milionu dolarů. Až do roku 1994, kdy Bill Gates zakoupil Leicesterský kodex, si tedy udržovala pozici nejdražší knihy světa prodané na aukci. V současné době najdete tento unikát v knihovně HAB v německém Wolfenbüttelu.

Američtí ptáci

Ornitologická příručka naturalisty Johna Jamese Audubona s názvem Američtí ptáci (*The Birds of America*) vycházela mezi lety 1827 a 1838. Toto populární dílo obsahuje 435 ručně kolorovaných ilustrací, kde najdete mimo jiné také 6 druhů, které bohužel v průběhu následujících let vyhynuly. Audubon preparované ptáky stavěl do přirozených pozic a snažil se je vždy namalovat v prostředí, kde běžně žili.

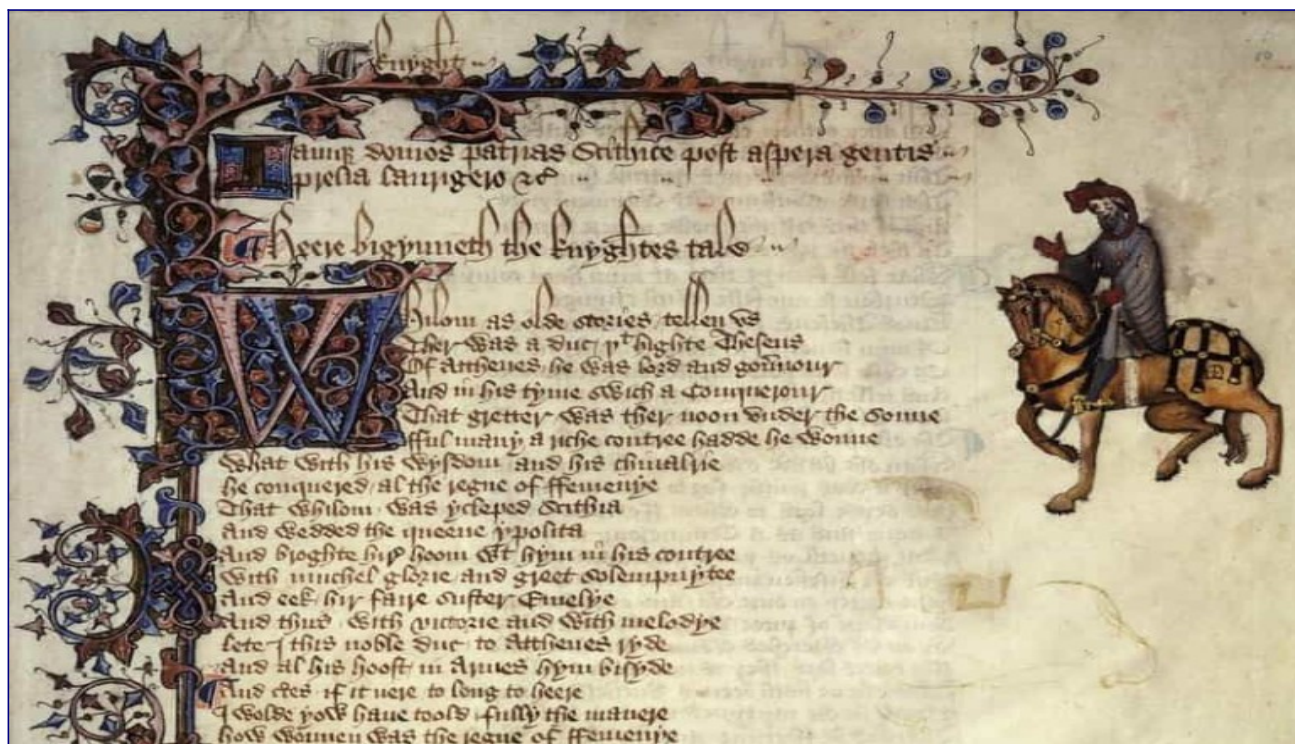
Na světě v současné době existuje pouze 119 původních výtisků knihy

Američtí ptáci, v soukromém vlastnictví jich je 11. Nejdražší z nich se prodal roku 2010 během aukce knih ze soukromé sbírky lorda Frederika Fermor-Hesketh. Kupující za něj zaplatil 11,5 milionu dolarů, což v přepočtu bylo zhruba 212 milionů korun. Další dvě první vydání byla vydražena za 8,8 milionu dolarů (2000) a 7,9 milionů dolarů (2012).

Canterburské povídky

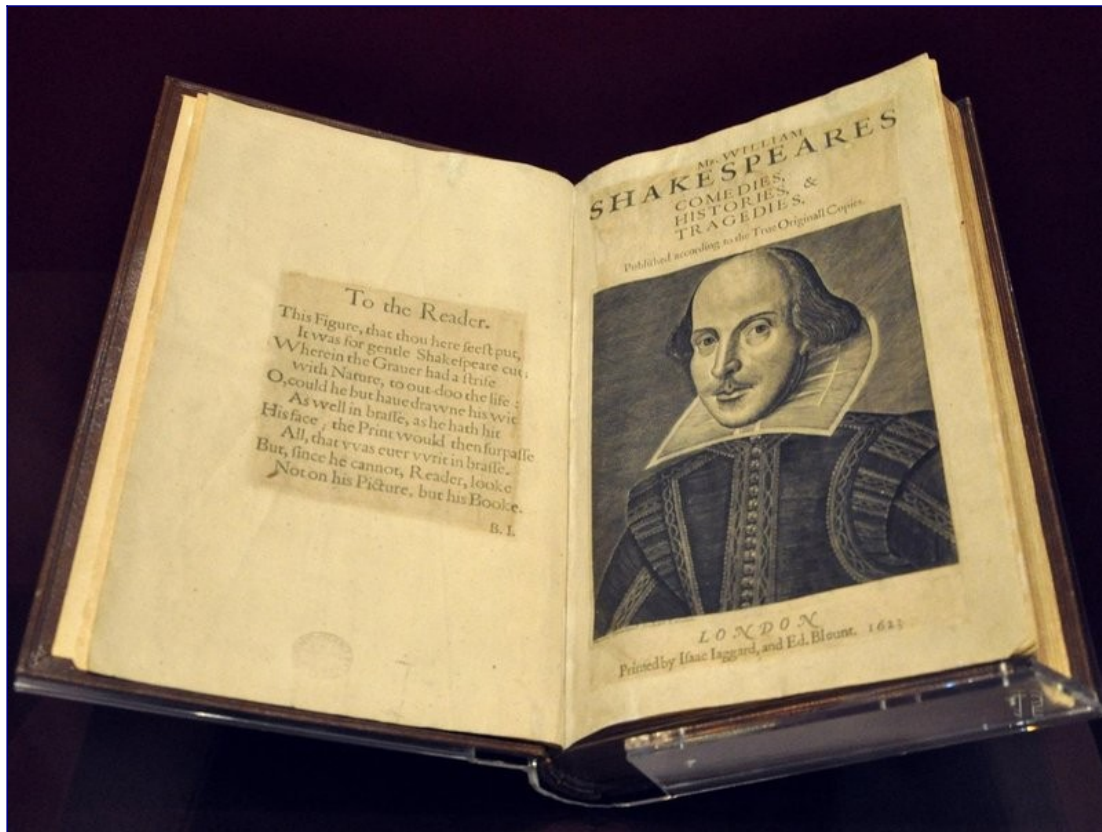
Mezi nejznámější kolekce krátkých příběhů jistě patří Canterbury povídky, které v průběhu 14. století sepsal anglický básník a politik Geoffrey Chaucer. Dílo obsahuje 26 povídek včetně prologu a závěrky, většina z nich je veršovaná a některé bohužel spisovatel před svou smrtí nestihl dokončit. Lidé,

kteří objevili originál Canterbury povídek, si přišli na pěkné bohatství. Na světě totiž v současné době existuje pouze 12 kopií původního manuskriptu. Poslední zbývající kopie ve vlastnictví soukromého sběratele se na aukci objevila roku 1998. Ačkoli ji v 18. století Earl Fitzwilliam prodal za pouhých 6,80 eur, tentokrát prodávajícímu vynesla 7,5 milionu dolarů, tedy zhruba 250 milionů korun.

První folio

William Shakespeare patří mezi nejslavnější dramatiky světa a není proto divu, že do seznamu nejdražších knih se dostalo také jeho dílo. První folio neboli Pana Williama Shakespeara komedie, historie, tragédie (v originále First Folio či Mr. William Shakespeare's Comedies, Histories & Tragedies) je sbírka her, která byla vydána sedm let po autorově smrti, tedy roku 1623.

První folio obsahuje 36 her z pera Williama Shakespeara. Jak napovídá samotný název, najdete zde všechny jeho neznámější komedie, tragédie i historické hry. Původně bylo vtištěno 750 kopií této kolekce, zachovala se však pouze jedna třetina vzácných výtisků. Roku 2001 jeden z nich zakoupil spoluzakladatel Microsoftu Paul Allen za rekordních 6,16 milionu dolarů. V přepočtu se tehdy jednalo o více než 230 milionů korun.

Ve výčtu cenných knih nemůže chybět první tištěná bible, Gutenbergová. Slavná latinsky psaná bible byla vtištěna v roce 1455 v Mohuči a stala se první tištěnou knihou vůbec. Knihtiskařský stroj zkonstruoval Johannes Gutenberg. Texty jsou v bibli seřazené na stránce vždy ve dvou sloupcích a okraje stránky jsou zdobené malbami stejně tak, jak bylo zvykem u ručně prepisovaných biblí. Dva její výtisky jsou v Britské knihovně a jeden v Kongresu. Do dnešních dnů se dochovalo v dokonalém stavu dvacet kopií, jednalo se o tzv. prvotisky, inkunábule. Bible Gutenbergová byla vtištěna na pergamen nebo na papír, v Národní knihovně České republiky se nachází jeden list z této slavné bible.

Vzácné knihy a rukopisy

Vzácné knihy a rukopisy jsou vzácné pro neobvyklost obsahu či provedení a jsou zároveň kulturním přínosem. Vzácnost se dělí na historickou a tržní.

Zlatá bula sicilská

Vzácnost knih a rukopisů je obecně hodnocena podle dvou kritérií. Jedná se o hodnotu:

- Tržní (je určená realizovanými cenami na antikvárním trhu, tedy zájmem sběratelů).
- Historická (je určená mírou, do jaké nám památka dokáže vypovídat o minulých skutečnostech).

Za kritérium vzácnosti tedy můžeme považovat především:

- Důkaz historicky významných skutečností (např.: Zlatá bula sicilská).
- Texty zachované v málo exemplářích umožňující nám získat nové informace.
- Díla dokumentující průlom ve vývoji technik nebo v lidském přístupu (např.: B-42).
- Individuální zásahy do díla z doby blízké vzniku díla (např.: komentáře (glosy) opisovačů – jaký vliv mohou mít na vnímání historie ukazuje příklad glos v opise *Mater verborum* z knihovny pražského Národního muzea. I když se ukázalo, že většina glos je padělek přidaný k původním glosám pravděpodobně Václavem Hankou, ovlivnily celou jednu generaci českých badatelů...).
- Ojedinelost provedení, například ilustrací, použitým materiálem, formátem nebo vazbou (např.: *Codex gigas*).

Co je (středověký) rukopis

Rukopis je kniha psaná rukou, jedná se o literární rukopis. Nejedná se o rukopis úřední povahy. Rukopis je produkt středověké, nebo raně novověké doby. Rukopis je produkt, který popisuje jedno určité prostředí, např. strukturální funkcionalismus, genetické hledisko atd. Rukopis má své specifické vnější i vnitřní znaky. Mezi vnější znaky patří např. fyzické a materiální znaky. Jako vnitřní znak můžeme chápat např. text. Rukopis je trojrozměrný předmět, jeho hlavní funkce je nosič textu. Věda, která se zabývá zkoumáním rukopisů, se nazývá historická kodikologie.

Kodikologie je nauka o rukopisech. Pochází z latinského slova *codex* = kniha a řeckého *logia*. Kodikologie má další pomocnou funkci: porozumět dochovaným textům a dalším knihám.

I když stáří písemných památek hraje v nahlížení na jejich vzácnost nezpochybnitelnou roli, ne všechny staré rukopisy můžeme hodnotit jako vyloženě vzácné. Například knihy pro potřebu výuky na univerzitách byly ve středověku opisovány relativně často a s větším důrazem na rychlou produkci než na estetiku. Historická vzácnost je tedy spojena především s textem a provedením dokumentujícím změnu v přístupu. Tržní vzácnost rukopisů je z podstaty věci individuální. Je dána zájmem sběratelů, kteří přihlížejí častěji k výtvarnému provedení. Vyhledávají tedy spíše díla s iluminacemi a ilustracemi, popřípadě nákladně provedené vazby a podobně.

Od 80. let 20. století zkoumá vznik starých tisků kvantitativní kodikologie. Původně se používal papyrový svitek (*rotulus*), později se používal pergamenový, později papírový svitek. K tomu byla zapotřebí výroba papíru a pergamenu. Staré tisky se skládaly z kolace, kustody nebo reklamanty. K psaní

Codex Gigas facsimile

veškerých starých tisků byly zapotřebí psací látky (pergamen, papír, brka, inkoust, barvy). Dále byl zapotřebí materiál, který se používal na knižní vazbu.

Pro tištěné knihy platí obdobná kritéria jako pro rukopisné. Tedy především četnost, provedení a individuální zásahy v době blízké vzniku díla, například ručně doplňované iniciály v inkunábulích. Pro tištěné knihy existuje index aukčních cen. Tržní hodnotu starých tisků snižují především pozdější převazby, při nichž navíc často docházelo k oříznutí knižního bloku, dále poškození užitím či nevhodným skladováním a nekompletnost. Jak se stav knihy projeví na jejím ohodnocení, můžeme porovnat například v katalogu Bohemica 1500/1800.

Předpokládalo se, že člověk, který umí číst staré tisky, je také vzdělaný. Ve středověku jen málokdo uměl číst a psát. Člověk, který uměl číst a psát, se nazýval litteratus. Člověk, který to neuměl, se nazýval idiota. Základním jazykem byla latina. Později se začaly projevovat i vernakulární (národní) jazyky, u nás se jednalo hlavně o češtinu a němčinu. Hlavní funkce knihy byly: zprostředkování textu, reprezentace. Funkce souvisela s formátem a výzdobou knihy (např. různé formáty Bible s různě pečlivou výzdobou měly různé funkce).

Rozdíly a shody mezi rukopisy a dnešní tištěnou knihou:

rozdíly:

- Rukopis byl psán rukou, nejdříve na pergamenu, později na papíře.
- V jednom rukopisném svazku bylo většinou větší množství děl.
- Rukopis nemá titulní list.
- Kdysi neexistovalo ustálené zpracování děl (dnes se to určuje podle implicitu = úvodní slova textu a explicitu = závěrečná slova textu).
- Existovaly jiné způsoby výzdoby.
- U rukopisu nebyvaly nakladatelské vazby = někdo knihu vydal a rovnou ji svázal. Svázat si ji nechal ten, kdo si ji objednal. Knihy se nacházely na volných listech, teprve poté je knihvazač svázal.

shody:

- U knihy i u starých rukopisů je stejné zrcadlo (neboli okraje) textu nebo vazby (ale jiná je vzájemná proporce velikostí jednotlivých okrajů).
- Čtení je stejné, a to zleva doprava, odshora dolů.
- Stejně zůstaly i předsádky = ochranné listy na začátku a na konci desek (vazby).

Z novodobé produkce lze za vzácné považovat knihy, které jsou vytvářeny jako komplexní umělecká díla a jako taková jsou předmětem sběratelství. Vyznačují se vysokou kvalitou výtvarného, typografického a knihvazačského zpracování (individuální tiskové písmo, často dražší ruční papír, specifická grafická technika, knihvazačství inspirované postupy renesančních a barokních řemeslníků) a obvykle také vyššími literárními aspiracemi. Kromě použití kvalitních materiálů a zpravidla vyššího podílu ruční práce při výrobě, často obsahují další individualizační prvky, které zajišťují jedinečnost každého kusu. Takto speciálně upravená často bývá malá část nákladu vydaná paralelně se standardní emisí, avšak ani tituly vydané pouze jako bibliofilie nejsou ojedinělé.

Mezi atributy, které odlišují bibliofilie od běžné produkce, patří zejména:

- Limitovaný počet kusů s číslováním jednotlivých kusů (obdobné s číslováním grafických listů.)
- Kvalitnější provedení, které knihu odlišuje od stejného titulu ve standardní produkci (typicky kvalitnější papír nebo vazba).
- Podpis autora, překladatele, ilustrátora apod.
- Jako ilustrace mohou být použity originální grafické listy místo reprodukcí.

Typy rukopisů a vzácných knih z hlediska textu:

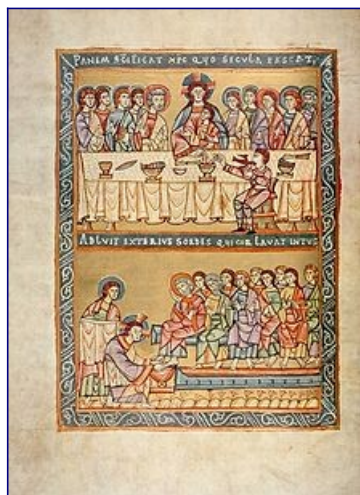
- Bible.
- Liturgické knihy (evangeliář, žaltář,...), knihy hodinek.
- Teologická a mravoučná literatura.
- Přírodověda, právo.
- Kronika, historie.
- Epika, román.
- Poezie.

Nejvzácnější české knihy

Vyšehradský kodex

Kodex vyšehradský (či Korunovační evangelistář) je luxusní, bohatě iluminovaný románský evangelistář, který pravděpodobně vznikl v době korunovace Vratislava II. na prvního českého krále a byl mu během této události dne 15. června 1085 snad i předán. Jedná se o kodex o rozměrech 415 × 340 mm, který obsahuje 108 pergamenových listů (55 dvojlistů, které jsou zhotoveny z 55 telecích kůží). Název „Vyšehradský“ asi nese proto, že byl od svého vzniku či o něco později uchováván na Vyšehradě.

Na 26 stranách jsou vyobrazeni evangelisté, rodina Kristova, čtyři předobrazy ze Starého zákona a další výjevy. Cena kodexu se odhaduje na 1 miliardu korun. Od roku 2005 je národní kulturní památkou.

Poslední večeře Páně

O tom, kde kodex vznikl a kdo byl jeho dárce, panuje mezi odborníky diskuze, většinou se ale shodují, že byl vyroben v prostředí blízkém bavorské klášterní škole, resp. řezenské výtvarné tradici. Předpokládá se, že vzhledem k této skutečnosti mohl být dárce některý z domácích benediktinských klášterů, které s bavorskými kláštery udržovaly styky. Vzhledem k tomu, že po korunovaci byly obdarovány kláštery v Ostrově (získal ornáty) a v Břevnově (získal celu v Opatovicích), lze jako o dárce nejpravděpodobněji uvažovat o těchto dvou kláštrech.

Kodex byl do 17. století uchováván v metropolitní knihovně sv. Víta. Asi v roce 1619 byl odvezen do Dlouhé Vsi, aby byl uchráněn před kalvíny. Poté (okolo roku 1728) přešel do držení knihovny pražského Arcibiskupského semináře. Od druhé poloviny 18. století je uložen v Klementinu. Během druhé světové války byl uložen na Karlštejně. Nyní se nachází v Národní knihovně v Praze pod signaturou XIV A 13.

Kodex byl vystavován koncem 50. let 20. století v Paříži. A v Klementinu v listopadu 1969 v rámci výstavy Z dějin české literatury. Zatím naposledy byl vystaven od 31. ledna do 1. února 2015 v Zrcadlové kapli pražského Klementina.

Budyšínský rukopis Kosmovy kroniky

Budyšínský rukopis Kosmovy kroniky (Knihovna Národního muzea VIII F 69) získal své pojmenování podle gersdorfské knihovny v Budyšíně, kde byl až do 50. let 20. století uložen. Dostal se tam z Prahy neznámo kdy (podle některých názorů za třicetileté války). Rukopis vznikl v první polovině 13. století. Na prvním foliu je nalepena známá iluminace zobrazující Čecha a Lecha, která však pochází až z konce 14. století. Obsahuje 73 folií tenkého pergamenu.

V 15. století patřil do knihovny Václava Korandy mladšího, který jej anotoval mnoha přípisky. Ty se často týkaly Poláků nebo byly zaměřeny proti Němcům. V rukopisu je na zadním předeštlí Korandův monogram, který označoval jeho vlastnictví knih. Po Korandově smrti se zřejmě jako celá jeho knihovna dostal do knihovny Karlovy koleje a odtud snad do rožmberské knihovny a později do královské knižní sbírky na Pražském hradě. Signatura D 14 na předním předeštlí snad patří knihovně Karlovy koleje.

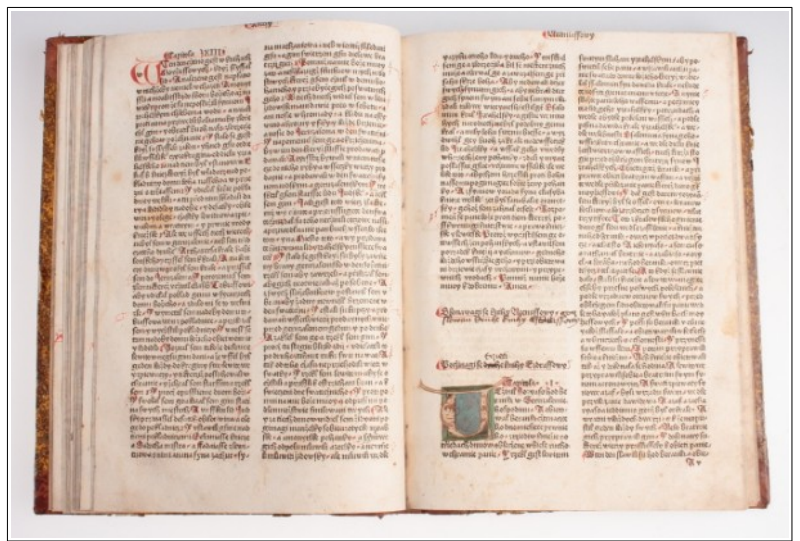
Když Bertold Bretholz v roce 1923 vydával Kosmovu kroniku (toto kritické vydání latinského textu se užívá dodnes), vzal za jeho základ právě tento rukopis, přestože mu chybí první list a některá další folia.

Rukopis v roce 1952 věnoval prezidentu Československé republiky Klementu Gottwaldovi prezident Německé demokratické republiky Wilhelm Pieck jako státní dar. Podle přírůstkového čísla byl v roce 1953 zařazen do fondu Knihovny Národního muzea.

Pražská bible

Bible pražská je první česká a vůbec slovanská tištěná Bible. Byla vydána v roce 1488 v menším foliu na 602 listech. Na konci jsou připojeny rejstříky epistolních a evangelních čtení na neděle, středy a pátky (v postní době i na všední dny) a rejstřík svátečních čtení pro církevní rok.

Pražská bible začíná nově přeloženými prology sv. Jeronýma, jeho list Paulinovi rozdělený do 8 kapitol a kratší list biskupu Desideriovi coby předmluva k Pentateuchu. V závěru je připojena Modlitba Menašeho, navíc od klasického kánonu obsahuje i Druhou knihu Ezdrášovu (v běžném značení 3. knihu Ezdrášovu).

Textově se jedná o tzv. čtvrtou redakci staročeského překladu Bible, provedenou za vlády Vladislava Jagellonského. Z této redakce vyšly před Pražskou biblí Dlačačův Nový zákon, první v Praze tištěný žaltář (1487), po Bibli pražské pak ještě – s malými úpravami – Bible kutnohorská, Bible benátská a další.

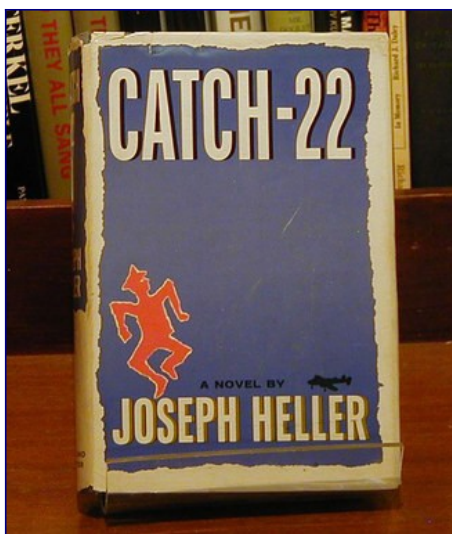
V Moravské zemské knihovně v Brně se nachází rukopis obsahující opis tisku Pražské bible. I když opis není zcela věrný, má odlišnou ortografii, někdy i slovosled nebo jednotlivá slova. Zdá se, že text byl písaři diktován. V rukopise jsou poměrně časté písařské chyby (např. na kazanie místo nakaženie, častěji gemu místo gmenu; důsledně píše mloviti místo mluviti). Důkazem, že předlohou byla Pražská Bible, může být i skutečnost, že žalm 63 je v rukopisu opsán ještě jednou po žalmu 64; v Pražské Bibli nedopatřením sazečů byl totiž vysazen dvakrát týž text na poslední stránce složky F a na první stránce složky G. Rubrikátor rukopisu si opakovaní žalmu povšiml poznámkou: Iste psalmus habundat quia prius scripta est...

(Tento žalm přebývá, neboť byl napsán předtím...).

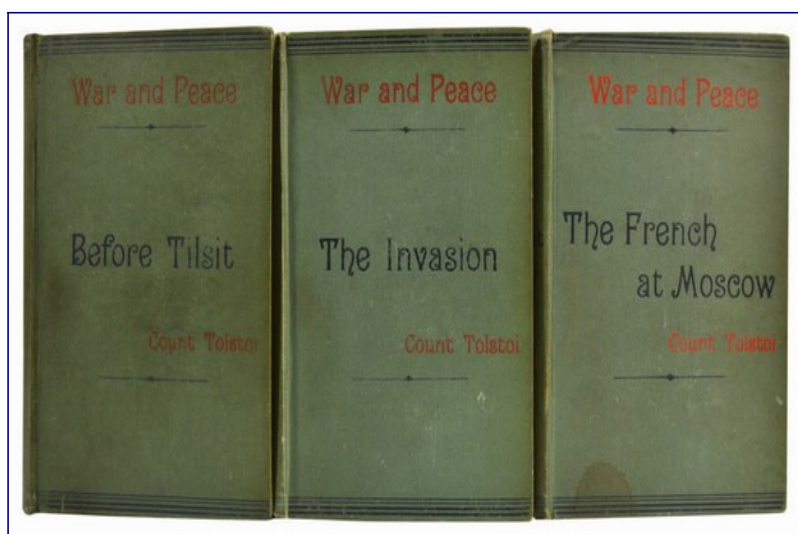
Městská knihovna v Praze má ve svém fondu jeden z prvotisků Pražské bible. Jeho dárcem byl podle lístku z Generálního katalogu důstojný pan K. Procházka v roce 1936, ale tato skutečnost není zatím přesvědčivě doložena. Pražskou biblí poznamenala především ničivá povodeň v roce 2002, po které následovalo zmrázení a rozsáhlé restaurování. Nyní je Pražská bible opět v dobrém stavu a je uložena v depozitáři Oddělení vzácných tisků, zrakům veřejnosti je vystavena výjimečně, naposledy při výstavě ke 120. výročí Městské knihovny v Praze v říjnu 2011.

Extrémně vzácné knižní skvosty

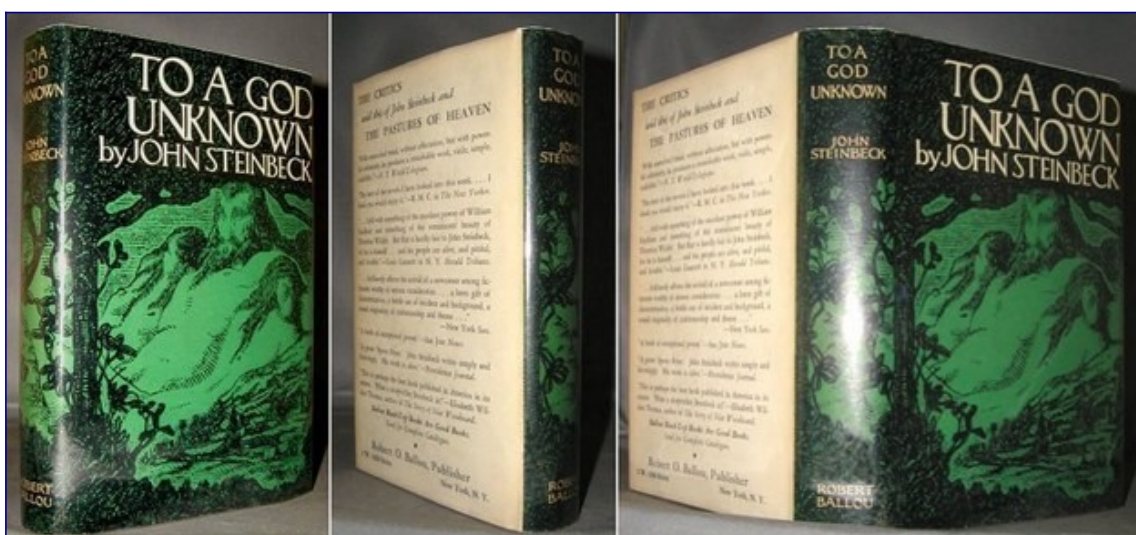
Některé knihy jsou vzácné kvůli svému obsahu. Jiné kvůli člověku, který je vlastnil. Další kvůli slavnému spisovateli. A co teprve ty, které sám mistr podepsal! Přinášíme vám šest skutečných skvostů.

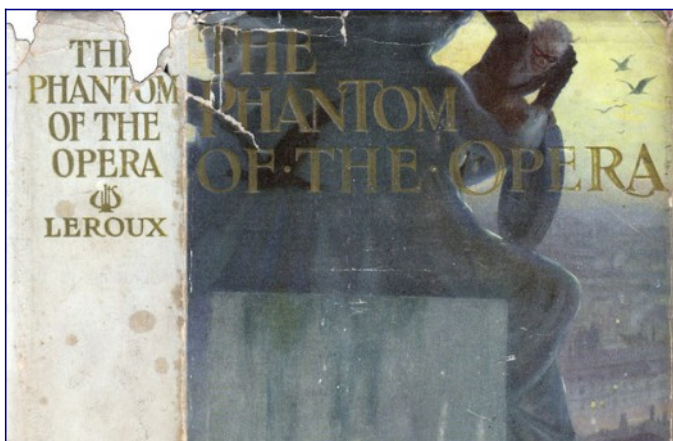
Joseph Heller – Hlava XXII. Tuto knihu ve skvělé kondici a původním obalu prodává Chicago Rare Books za 2000 dolarů.

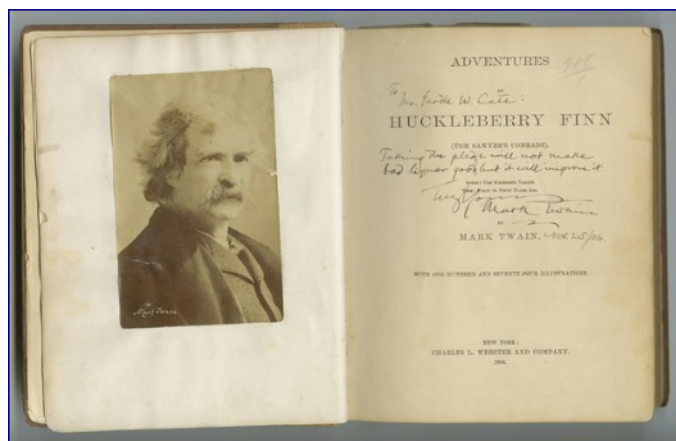
L. N. Tolstoj – Vojna a mír. První anglický překlad jedné z nejslavnějších knih prodává Whitmore Rare Books za 16 500 dolarů.

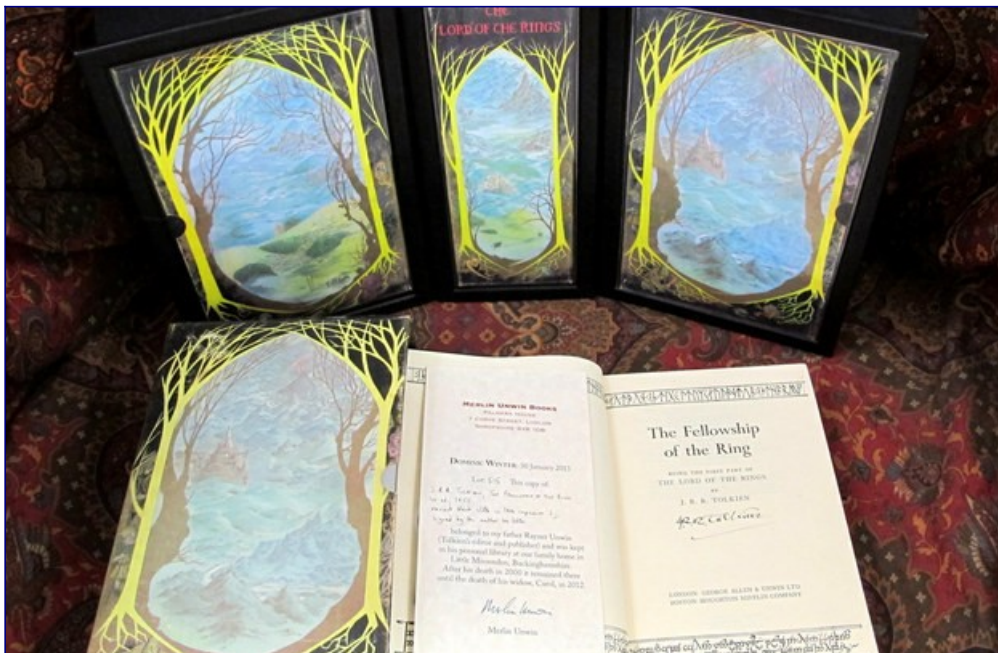
John Steinbeck – Neznámému bohu. Jedná se o jeden z 598 prvních výtisků z roku 1933. Koupit ji lze u Aaabooks za 12 195 dolarů.

Gaston Leroux – Fantom opery. Jedno ze čtyř prvních vydání lze koupit u Babylon Revisited Rare Books za 25 000 dolarů.

Mark Twain – Dobrodružství Huckleberryho Finna. Skutečný skvost americké literatury s poznámkami a podpisem samotného autora je k sehnání u Seth Kaller za 25 000 dolarů.

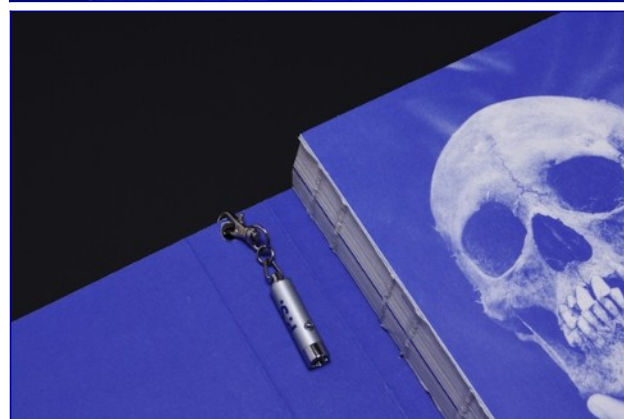
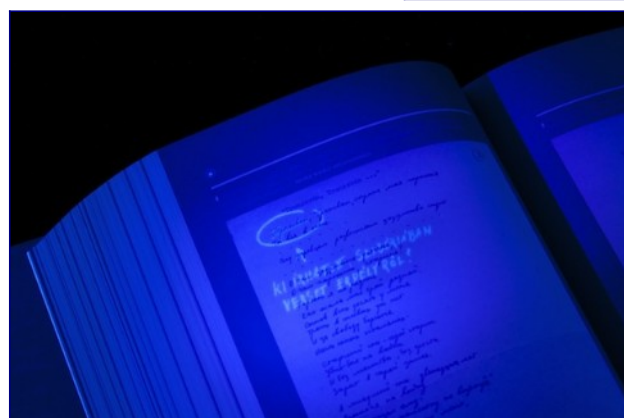
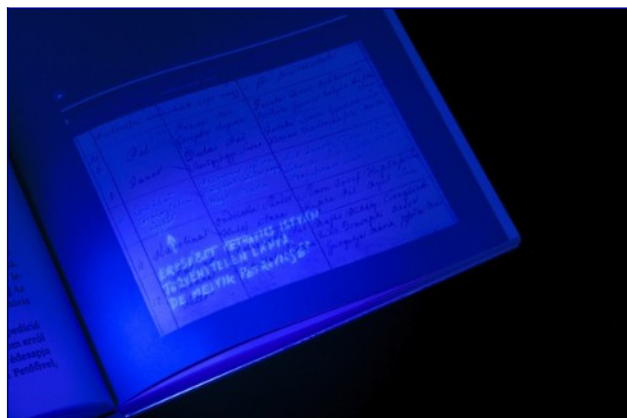

J. R. R. Tolkien – Pán prstenů. Set této luxusní edice z roku 1963 s Tolkienovým podpisem by zajisté udělal radost každému fanouškovi Froda Pytlíka. Co jim však může radost zkazit, je cena tohoto setu, která se šplhá k 50 000 dolarů. Sérii lze sehnat u Tolkien Bookshelf.

Zdroj: tolkienbookshelf.com, sethkaller.com, yesterdaysgallery.com, aaabooks.com, chicagorare.com, whitmorerarebooks.com

Kniha, která odhalí svá tajemství až pod UV světlem

Tato kniha je navržena maďarským grafikem a je vskutku jedinečná. Jsou v ní ukryta tajemství, která jsou však pouhým okem neviditelná. Skrývá v sobě spoustu tajných obrázků a vzkazů, které jsou viditelné jen pod UV lampou. Kniha je vázaná v tvrdých deskách a je speciálně navržena tak, aby se do ní vešla i ona nepostradatelná UV lampička.

Zdroj: designtaxi.com

Nejkrásnější knihovny světa

Knihovna zdaleka neslouží jen k půjčování knih. Mnozí z nás si sem chodí odpočinout, přečíst v klidu svou oblíbenou knihu či setkat se s lidmi, jež spojuje láska ke knihám.

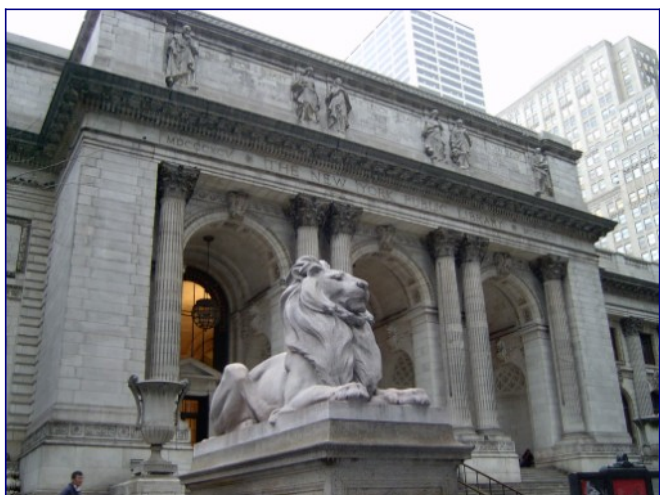
Thomas Fisher Rare Book Library, Toronto.

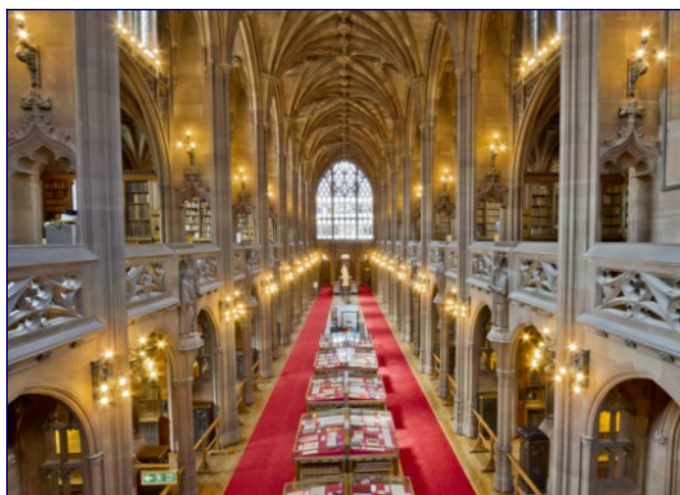
Thomas Fisher Rare Book Library, Toronto.

The New York Public Library v New Yorku.

The New York Public Library v New Yorku.

John Rylands Library v Manchesteru v Anglii.

John Rylands Library v Manchesteru v Anglii.

Strahovská knihovna v Praze.

Strahovská knihovna v Praze.

Mafra National Palace Library ve městě Mafra v Portugalsku.

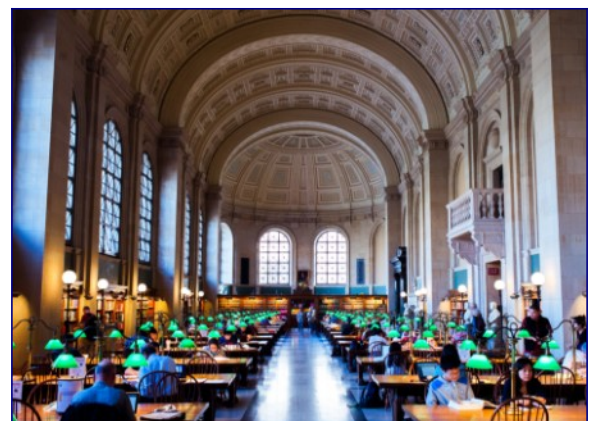
Library of Congress ve Washingtonu D.C.

Library of Congress ve Washingtonu D.C.

The George Peabody Library v Baltimoru.

Boston Public Library v Bostonu.

Boston Public Library v Bostonu.

Univerzitní knihovna ve městě Coimbra, Portugalsko.

Univerzitní knihovna v Salamance, Španělsko.

Trinity College, Dublin, Irsko.

Univerzita Oxford, Velká Británie.

Univerzita Cambridge, Velká Británie.

Nejkrásnější knihovna světa? Přece ta v Praze!

Klementinská knihovna v Praze patří bezesporu mezi nejkrásnější knihovny. Zahraniční server Boredpanda.com ji vyhlásil dokonce jako nejkrásnější knihovnu světa.

Klementinská nej:

Nejstaršími dokumenty ve fondu jsou řecké papýry z 1. st. n. l.

Nejstarším latinsky psaným rukopisem v NK ČR je zlomek evangelia podle sv. Lukáše z přelomu 7. a 8. století.

Nejdelším dokumentem je rotulus ze 14. století – měří více než 10 metrů.

Nejtěžší knihou je Lobkovický graduál o váze více než 70 kg.

Nejdražším dokumentem je Kodex vyšehradský, jehož historická hodnota je nevyčísitelná. Odhaduje se na miliardu Kč.

Nejstarší českou památkou je Svatojiřský antifonář s přípisky o Berhelovi a Aldíkovi z přelomu 13. a 14. století.

Nejcennější autograf pochází z ruky Jana Husa.

Nejstarším tiskem je zlomek z Gutenbergovy bible z roku 1454.

Nejstarším českým tiskem jsou Statuta Arnošta z Pardubic z roku 1476.

Nejvzdálenější oblastí, z níž pocházejí tištěné památky v NK, je jezuitská misie v Manile (Filipíny).

Nejrozměrnější mapou je rukopisná mapa Ruska o velikosti přesahující 11 m².

Knihovna postavená ve středověkém hradu

Tato unikátní knihovna se nachází v jihočeském městě jménem Soběslav, v okrese Tábor. Toto malebné, historické město má okolo 7 000 obyvatel a leží na soutoku Lužnice a Černovického potoka. V Soběslavi došlo k architektonickému zázraku a z rozpadajícího se gotického hradu vznikl skvost, jakým je kouzelná městská knihovna.

Středověký gotický hrad je dominantou města, byl založen ve 14. století rodem Rožmberků. V minulosti celý komplex tvořilo severní i jižní křídlo, nádvoří a hospodářské budovy. O další dvě století k nim byla přistavěna strážní věž Hláska. Hrad byl během husitských válek vypálen, a i když byl znovu opraven, postupem času stále více chátral, až zůstalo zachováno pouze obvodové zdivo a část sklepních prostorů. V roce 1993 začala záchrana gotického hradu. Po vypsání soutěže o nejlepší využití hradního paláce, vyhrál návrh rodáka Jaromíra Kročáka. Moderní budova knihovny je zakomponovaná do historického objektu hradu, kde byl vězněn třeba král Václav IV. Citlivá vestavba knihovny je technicky oddělena od stávajících stěn a krovu a zachovává původní konstrukce stavby. Přes prosklené stěny je krásně vidět na historický kamenný základ hradu.

Městská knihovna Soběslav je univerzální veřejnou knihovnou, ve které je uloženo okolo 30 000 svazků. Uvnitř se pořádá celá řada akcí pro veřejnost např. přednášky, tématické večery s poezií, autorská četba, výtvarné kurzy, výstavy, apod.

Pokud se budete nacházet u tohoto městečka, neměli byste si návštěvu této jedné z nejhezčích českých knihoven nechat ujít. V případě zájmu vás milé knihovnice rády provedou a dozvíte se hned několik zajímavostí.

Deset nejkrásnějších knihkupectví světa

Vůně nové knihy je prostě to nejlepší. A co teprve vůně několika stovek nových knih při procházení knihkupectví. Přinášíme vám deset těch nejkrásnějších na světě podle serveru BBC.

El Ateneo, Buenos Aires

Návštěvníci tohoto knihkupectví mohou obdivovat strop zdobený freskami, vyřezávané ornamenty, červené záclony vyrobené z plyše. Stavba byla totiž v roce 1919 původně divadlem, o deset let později se z ní stalo kino a nyní již plní funkci knihkupectví.

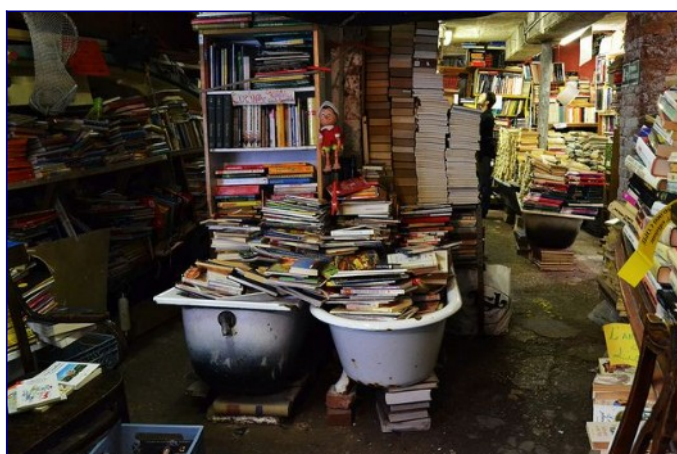
Polar, Maastricht

Původně kostel ze 13. století byl v roce 2006 přestavěn na knihkupectví. Přestože je zařazeno mezi 10 nejkrásnějších, v únoru vyhlásilo bankrot. Dnes je sice otevřené pod názvem „Knihkupectví dominikánů“, ale zaměstnanci zahájili kampaň, aby zabránili jeho uzavření. Doufejme, že se jim to podaří.

Libreria Acqua Alta, Benátky

Toto knihkupectví, ve kterém volně proudící voda není nic výjimečného, znamená zejména pro zaměstnance poměrně obtížnou práci. Musí totiž při častých a pravidelných záplavách umisťovat knihy do vyšších polic nebo speciálních vaniček. Dokonce i když se při povodních v roce 2013 lidé brodili hlubokou vodou z důvodu uzavření dopravy, toto knihkupectví zůstalo otevřené.

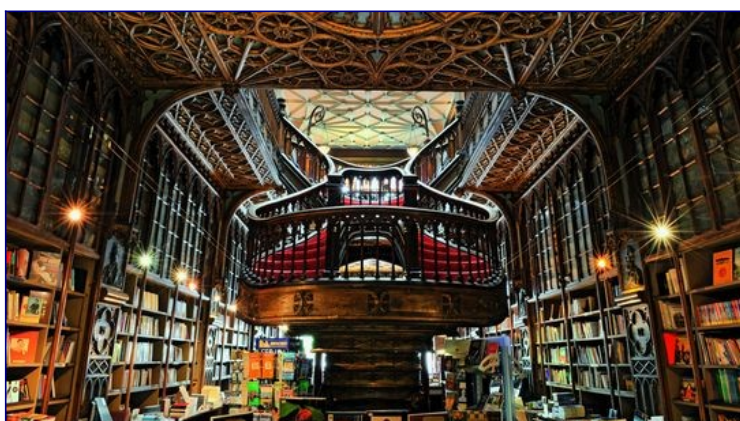
Librairie Avant-Garde, Nanjing

Nazývá se nejkrásnější čínské knihkupectví a bylo postaveno místo původního vládního parkoviště, které sloužilo také jako protiletcecký kryt. Abyste se dostali do tohoto obřího knihkupectví měřícího 4000 čtverečních metrů, následujte dvě žluté čáry. Prozradí vám totiž cestu.

Livraria Lello, Porto

Tato portugalská památka je přestavěná knihovna z 19. století. Jeho secesnímu prostoru dominuje točité schodiště s dřevěnými řezbami. Návštěvník může rovněž obdivovat vitráže s rostlinnými motivy a střešní okno zobrazující monogramy zakladatele obchodu (JL – José Lello).

Péndulo, Mexico City

Tato pobočka knihkupectví Péndulo nabízí možnost, kam utéct při vedrech z Mexico City. Zákazníci si v této zelené oáze mohou listovat knihami nacházejícími se ve dvou podlažích nebo posedět v kavárně při poslechu živé hudby. V roce 2013 oslavilo knihkupectví 20. výročí, a to poněkud netradičním způsobem – 1000 knih orazítkovalo zprávou „Tato kniha je zdarma. Přečtěte si ji a vraťte na některé veřejné místo.“

Bart Books, Kalifornie

Toto venkovní knihkupectví bylo otevřeno už v roce 1964 Richardem Bartinsdalem. Ten začal prodávat za drobné peníze na ulici knihy, které již nechtěl. Samo sebe knihkupectví nazývá jako „nejlepší venkovní knihkupectví světa“.

Shakespeare & Company, Paříž

Toto legendární knihkupectví bylo otevřeno v roce 1951 Američanem Georgem Whitmanem a stalo se poutním místem pro členy beatové generace. Již od začátku Whitman dovoloval cestujícím umělcům a spisovatelům ubytovat se v jeho obchodě, který slouží zároveň jako knihovna.

Corso Como, Milán

Knihkupectví skryté za nenápadnou fasádou bylo založeno roku 1991 šéfredaktorem časopisu Vogue. Objekt je kombinací knihkupectví, designových obchodů, hotelu a střešní zahrady. Mísí se zde umění, architektura, módní tituly a designový nábytek.

Honesty bookshop, Hay-on-Wye

Malé welshké městečko Hay-On-Wye je stěžejním bodem pro knihomoly. Na poměrně malém kousku se zde nachází 30 knihkupectví. Ovšem nejzajímavější je sada polic v areálu městského normanského hradu. Zákazníci mohou obdivovat rozpadající se středověké zdivo, zatímco budou listovat knihami z druhé ruky. Knihkupectví se jmenuje v překladu „Poctivé“ – nikdo vás totiž nehlídá, knihu si prostě vezmete a peníze hodíte do kasičky umístěné na zdi. Veškeré výnosy jdou na restaurování hradu.

Zdroj: BBC.com, wikipedia.org

Tajemství starých pergamenů: Jaká tajemství ukrývají sinajské palimpsesty?

Ve středověku byl pergamen drahý a mnozí středověcí písaři neváhali vymazat ze stránek starých kodexů původní text a na uvolněné místo napsat to, co potřebovali. Původní písmo obrušovali pemzou nebo ho leptali různými chemikáliemi. Často ale docílili jen toho, že starý text notně vybledl a kniha dnes obsahuje dva rukopisy „na sobě“. Starší bývá často jen stěží patrný a nový text je bezohledně napsaný přes něj. Historici takové „dvojitě“ texty označují termínem palimpsest.

Díky lidem, kteří chtějí odhalit původní texty, vzniká projekt Sinai Palimpsest Project, u jehož zrodu stál obdivuhodný muž – otec Justin, knihovník z kláštera svaté Kateřiny pod horou Sinaj. Tento mnich se narodil v americkém Texasu v protestantské rodině a vystudoval byzantskou historii na univerzitě v Austinu. Už během studií mu natolik učarovala řecká ortodoxní církev, že k ní konvertoval a následujících dvacet let strávil v klášteře v Massachusetts. Měl tam na starosti vydávání církevních publikací a díky tomu se seznámil s moderními metodami převodu starých textů do digitální formy.

Zásadní zlom v životě otce Justina nastal v roce 1996, když přesídlil do starobylého kláštera svaté Kateřiny na Sinajském poloostrově. Klášter leží pod žulovým štítem Sinaj vysokým 2 285 metrů. Podle Bible se tu Mojžíšovi zjevil v hořícím keři Bůh a sdělil mu své pravé jméno. Poté Mojžíš na horu vystoupil, aby od Hospodina převzal desky s deseti přikázáními.

Sinajská hora a její okolí měly pro židy i křesťany vždy obrovský význam. Není divu, že se záhy stala centrem náboženského života. Jak vyplývá ze zápisků dávných cestovatelů, početná komunita mnichů žila pod horou už na sklonku 4. století. V druhé polovině 6. století tu nechal byzantský císař Justinián zbudovat mohutně opevněný klášter. Mimo jiné střežil zde nalezené ostatky svaté Kateřiny a keř, ve kterém se Mojžíšovi zjevil Bůh. Klášter sloužil i jako centrum učenosti. Vznikl tu rozsáhlý archiv, který patří k nejstarším nepřetržitě fungujícím knihovnám světa. Množstvím vzácných církevních rukopisů jí může konkurovat snad jen slavná Vatikánská knihovna. Šetrnosti mnichů z kláštera svaté Kateřiny vděčíme za unikátní kolekci asi 160 palimpsestů. Všechny má na starosti knihovník otec Justin.

Mniši se neuzavírají před světem a chtějí se o úžasné bohatství knihovny podělit. Proto přikročili k digitalizaci knih. Je to poslední šance na záchranu mnoha starých svazků a zároveň i způsob, jak knihy zpřístupnit badatelům z celého světa. Opat kláštera se rozhodl využít zkušeností otce Justina s moderními technologiemi a digitalizaci mu svěřil. Ten se pustil do díla. Starosti mu dělaly palimpsesty. Původní písmo je často vidět tak špatně, že se knihovník vzdával naděje na jeho rozluštění.

K zlomu došlo v roce 2008, kdy američtí vědci po deseti letech tvrdé práce dokončili zkoumání palimpsestu, ve kterém se pod textem byzantské modlitební knihy z 13. století skrýval text jednoho z matematických děl slavného řeckého učence Archiméda. Vědci nasnímali stránky palimpsestu v různých vlnových délkách a na takto pořízených snímcích pak dokázali sotva znatelný text digitálně zvýraznit natolik, že se dal přečíst.

Otec Justin znal osobně některé členy týmu zkoumajícího Archimédův rukopis a obrátil se na ně s prosbou, zda by podobným způsobem nebylo možné rekonstruovat vymazané texty palimpsestů z jeho knihovny. Tak vznikl Sinai Palimpsest Project. V roce 2011 odjeli experti z Early Manuscripts Electronic Library digitalizovat sinajské palimpsesty. Práci jim nekomplikovala jen odlehlost kláštera. Vědci museli převést všechno potřebné vybavení přes Sinajskou poušť, kde v té době zuřily boje mezi egyptskou armádou a bojovníky Islámského státu. Přestřelky s obětmi na životech se odehrály i pár stovek metrů od hradeb kláštera.

Na jednotlivých obrázcích jsou tři fáze úprav.

Také snímání stránek rukopisů vyžadovalo nekonečnou trpělivost. Mnohé ze vzácných palimpsestů byly objeveny v roce 1975 ve věži na severní straně hradeb v dlouho uzavřené místnosti. Skryš obsahovala asi 1 100 knih, které tu zůstaly zapomenuty, když se v 18. století knihovna přestěhovala do jiných prostor. Rukopisy jsou rozežrané krysami, vyschlé na troud a při nešetrném dotyku se rozpadají. Každou stránku palimpsestu nafotili technici z Early Manuscripts Electronic Library speciální padesáti megapixelovou kamerou nejen ve viditelném spektru, ale také v infračerveném a ultrafialovém světle. Využívali při tom různé filtry a rozličnými typy záření stránky osvětlovali pod nejrůznějšími úhly. Zkoušeli všechno, co by pomohlo vyzvednout vymazaný text. Snímky pak dostala do rukou skupina expertů na analýzu obrazu a ta se s pomocí moderního softwaru, používaného například i pro vyhodnocování satelitních snímků, pokusila písmo ještě více zvýraznit.

O tom, že úmorná práce expertů z Early Manuscripts Electronic Library nevyšla nazmar, se přesvědčila i Giulia Rossettová. V laptopu dokázala přečíst text, který by nerozluštila, ani kdyby měla možnost vzít vzácný rukopis do rukou. Podobné úspěchy při čtení palimpsestů digitalizovaných speciálním postupem slaví i další badatelé. Pod unikátním arabským přepisem křesťanských evangelií, který pochází z 8. či 9. století, odhalili vědci text lékařské knihy s recepty na přípravu léků a s popisy chirurgických zákroků včetně odstranění zhoubného nádoru. Kniha nabízí zcela nové pohledy na dávnou historii medicíny.

Jiný palimpsest skrýval dvě stránky s nádhernými vyobrazeními kvetoucích rostlin. Ilustrace pocházejí z 6. století, ale mohlo by jít o kopii mnohem staršího díla osobního lékaře krále Mithridata VI. Pontského. Vědci věděli o knihách Mithridatova lékaře z traktátů jeho následovníků, ale v sinajských palimpsestech se jim poprvé dostal do rukou zlomek kopie původního textu.

V sinajských palimpsestech byly objeveny také nejstarší známé opisy Hippokratových lékařských knih. Další nálezy na sebe jistě nenechají dlouho čekat. Počátkem roku 2018 otevřela knihovna americké University of California v Los Angeles on-line databázi se snímky 6 800 stran pocházejících ze 74 sinajských palimpsestů a už teď v nich prostřednictvím počítačů „listují“ desítky badatelů z celého světa.

zdroj: Jaroslav Petr

Autor slova robot byl 7x nominován na Nobelovu cenu za literaturu

Karel Čapek se řadí mezi osobnosti světového významu. Ve svých dílech trochu předpověděl budoucnost. Jeho knihy varují před zneužitím techniky. Zavedl slovo robot, které přešlo do dalších jazyků. Proslul svým nezávislým myšlením a ostře se vymezoval proti všem „ismům“. Jeho životopis tak lemovalo mnoho konfliktů i nepochopení ze všech stran tehdejšího politického spektra.

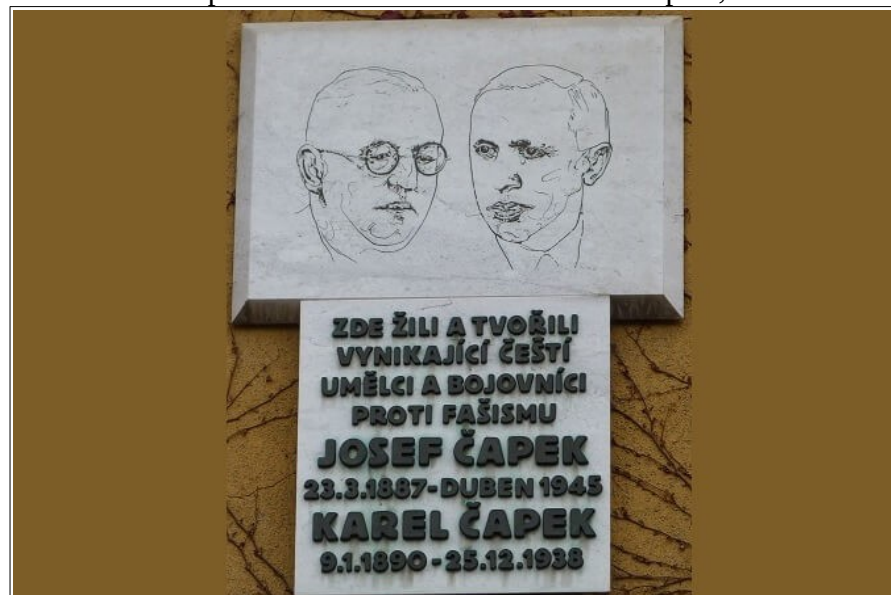
Karel Čapek byl spisovatel, dramatik, novinář, filozof, překladatel, humanista a vizionář. Několikrát ho nominovali na Nobelovu cenu za literaturu. U nás se Karel Čapek řadí k nejznámějším spisovatelům, v zahraničí patřil ve své době k nejčastěji

překládaným českým autorům. Jeho dílo se však často stalo předmětem kritiky, a to nejen za jeho života. Zdaleka ne všichni byli také schopni pochopit svérázný koncept širokého záběru Čapkovy tvorby.

Řazení jeho děl do kategorie sci-fi může být někdy docela sporné, vzhledem k tomu, že Čapek prvky tohoto žánru používal v mnoha případech spíše jako kulisy pro metaforické vyjádření určitého filozofického či světonázorového postoje.

Karel Čapek se narodil 9. ledna 1890 v Malých Svatoňovicích u Trutnova v rodině venkovského lékaře. Dětství prožil v Podkrkonoší v městečku Úpice, kde také nastoupil do obecné školy. Po dokončení

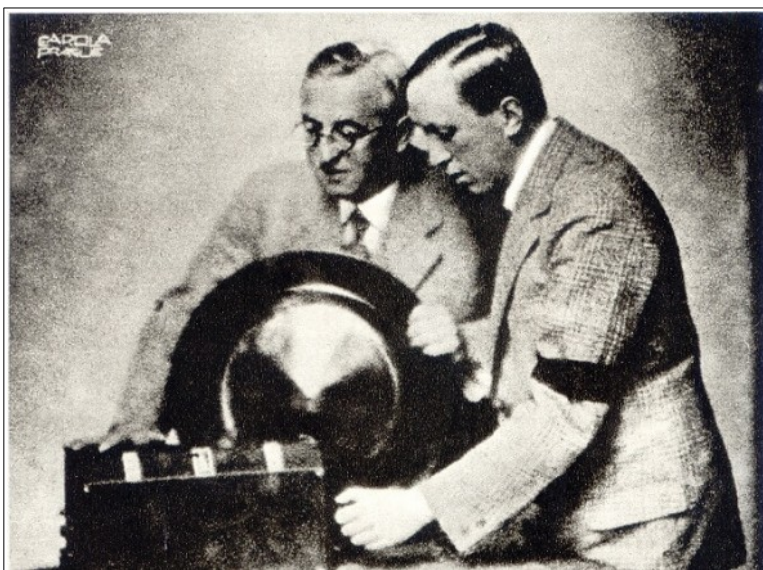

gymnázia pokračoval ve studiu filozofie, dějin výtvarného umění a estetiky na filozofické fakultě v Praze. Studia několikrát přerušil studijním pobytem na univerzitách v Paříži a Berlíně. Své první básně publikoval ve studentském časopise. Následně vydal společně se svým bratrem, výtvarníkem a spisovatelem Josefem Čapkem, dílo Zářivé hlubiny a jiné prózy (1916), ve kterém se již začíná objevovat později typické čapkovské téma – riziko zneužití možností techniky vedoucí k lidskému utrpení a záhubě.

Čapek trpěl od mládí nemocí páteře (Bechtěrevovou chorobou), díky které nebyl za války odveden. Po ukončení studia v roce 1917 přijal první zaměstnání jako soukromý učitel syna hraběte Lažanského na zámku Chyšce na Karlovarsku, poté pracoval v knihovně Zemského muzea v Praze. Následně působil jako redaktor Národních listů, odkud ale později odešel z důvodu odlišného politického přesvědčení. Až do konce života potom působil v redakci Lidových novin a současně se mezi lety 1921-1923 stal dramaturgem a režisérem Vinohradského divadla. Tady také potkal svoji budoucí manželku herečku a spisovatelku Olgu Scheinpflugovou, se kterou se vzali až v roce 1935 po dlouholetém přátelství. Čapek byl celý život pod velkým vlivem své matky Boženy, která mu manželství rozmlouvala s přihlédnutím k jeho slabému zdraví.

Slovo robot použité v jeho slavné hře R. U. R. Rossum's Universal Robots (1920) se poprvé objevuje jako označení uměle vyrobeného člověka. Původně jej chtěl prý pojmenovat „labor“ odvozením z latiny, ale nakonec jej nahradilo slovo „robot“, které mu poradil bratr Josef. Vychází ze slova „robotovat“ nebo „robota“ v původním smyslu, tedy jako práce vykonávaná poddanými pro vrchnost. Slovo se ujalo v mnoha jazycích a jeho význam je definovaný také Mezinárodní organizací pro standardizaci v normě ISO 8373. V pojetí Čapka se jednalo o „umělého člověka“ sestaveného člověkem, který ve své vzpouře nakonec vyhladí lidstvo, ale tím i sebe, protože neví, jak se rozmnožit nebo sám sestrojiti. Nadějí se stává objev citu, lásky mezi roboty, která by mohla jediná vést k znovuoživení života na Zemi. Aby nedošlo k omylu, Čapek nebyl odpůrcem technologií. Technický pokrok měl podle jeho názoru přinést řadu nesporných výhod, ale obával se, aby jeho negativní aspekty nepřevážily a rozvoj tak nakonec paradoxně nevedl ke katastrofě.

Všímal si i nebezpečí zneužití nových vynálezů nebo selhání původně dobré myšlenky vynálezce. Z dnešního pohledu je možná těžko představitelné, jak dalece byly Čapkovy nápady revoluční a nadčasové. V jeho době byla myšlenka umělé inteligence prakticky nepředstavitelná, takže nešlo ani tak o domýšlení technického vývoje, ale spíš o možnou vizi budoucnosti.

Tématem odpovědnosti člověka za technické vynálezy se dále zabývá opakovaně, třeba v románech Továrna na absolutno (1922) nebo Krakatit (1922), kde svým způsobem dokonce předpovídá objev atomové energie a možnosti jejího využití pro mírové účely.

Karel Čapek byl jako novinář veřejně činný a své názory si nenechával pro sebe. Pravidelně se setkával s mnoha významnými osobnostmi politického a uměleckého života. Kriticky se vymezoval vůči kapitalismu i komunismu, čímž si vytvořil řadu nepřátel na všech stranách politického spektra. Intenzivně se také stavěl proti vzestupu fašismu, kdy se opět naplno projevil jeho vizionářské schopnosti. K tomuto období se váže např. divadelní hra Bílá nemoc (1937), kde si již tehdejší diváci nemohli nevšimnout podobnosti postavy Maršála s Hitlerem.

Konec Čapkova života byl spojen se štvanicemi na jeho osobu a velkým zoufalstvím z pomnichovského vývoje. Zemřel duševně vysílen po komplikacích chřipky 25. prosince 1938 ve věku 48 let. Později vyšlo najevo, že gestapo se již v té době na Čapkovu osobu zaměřilo a kdyby nezemřel, pravděpodobně by jej čekal podobně tragický osud jako jeho bratra Josefa, který zemřel na konci války v koncentračním táboře.

Karel Čapek: Citáty

- „Učinili jsme měřítkem lidského řádu stroje a nikoliv lidi.“
- „To nejkrásnější na světě nejsou věci, nýbrž chvíle, okamžiky, nezachytitelné vteřiny.“
- „Představte si to ticho, kdyby lidé říkali jen to, co vědí.“
- „Žijeme v nadprodukcí poznatků, které už nemůžeme zkonzumovat.“
- „Člověk by měl o všem vědět něco a o něčem všechno.“
- „Vzdělání je to, co nám zůstane, když zapomeneme všechno, co jsme se naučili ve škole.“

Zajímavosti okolo Karla Čapka:

- Karel Čapek byl mistrem slova. Dokázal propojovat publicistický a umělecký styl, spojovat spisovný i hovorový jazyk nebo slang.
- Byl významným překladatelem francouzské poezie.
- Díky svojí zálibě v cestování je autorem řady cestopisů.
- Měl výtvarné nadání a byl schopným amatérským fotografem.
- Proslul také jako autor dětských knih. Nejznámější je Dášeňka čili život štěněte, s jeho vlastními fotografiemi nebo Devatero pohádek.
- Dvojdům bratří Čapků dodnes stojí v Praze 10. Polovinu, ve které bydlel Karel Čapek, odkoupilo před několika lety město. V současnosti stále probíhá rekonstrukce, ale již brzy by zde mělo vzniknout muzeum Karla Čapka. Pro nedočkavé je k dispozici virtuální prohlídka vily.
- Karel Čapek byl také milovníkem rostlin a své zahradě u společné vily věnoval s bratrem a najatým zahradníkem velkou péči. Mnoho zahradních prvků včetně některých rostlin se dochovalo do současnosti. V souvislosti s rekonstrukcí vily se obnovy v původním stylu dočká také zahrada.
- Letní sídlo Karla Čapka a jeho ženy Olgy ve Strži na Dobříšsku nyní slouží jako památník a muzeum. Čapek zde strávil poslední roky svého života.
- Čapkovy osudy zachycuje životopisný film „Člověk proti zkáze“ z roku 1989, kdy hlavní postavu Karla Čapka ztvárnil Josef Abrhám.
- Pro Čapkovo dílo nemusíte chodit do knihovny. V současnosti již vypršela autorská práva k dílům Karla Čapka, proto mohou být plně uveřejněna. Dílo tak zpřístupnila Městská knihovna v Praze, kde jsou všechna díla dostupná zdarma ke stažení.
- Nadšencům je určena také osobní knihovna Karla Čapka, která je k dispozici prostřednictvím digitální knihovny.

zdroj: Jarmila Bajerová

v naší knihovně: *Bajky a polopovídky, Boží muka, Trapné povídky, Cestopisy, Francouzská poezie nové doby, Hordubal, Kniha apokryfů, Krakatit, Loupežník, Marsyas, O divadle a tak podobně, Obrázky z domova, Od člověka k člověku, Povídky z jedné kapsy, Povídky z druhé kapsy, Pozdravy, První parta, R.U.R., Tichý hlas, Továrna na Absolutno, Tři hry, Ukradený spis 139/VII, odd. C, V zajetí slov, Válka s Mloky, Věčné dobrodružství, Zahradníkův rok*

Vizionářský otec Velkého bratra: Kdo ve skutečnosti byl George Orwell

Názory velkého odpůrce totalitních režimů George Orwella nepochybně zformovalo blahobytné dětství, brutální válečné zkušenosti i

dobrovolný život vandráka na ulici. Dokonalý pozorovatelský talent mu pak umožnil vtisknout tyto myšlenky postavám jeho stěžejních literárních děl.

Přestože George Orwell ve svých textech hlasitě brojil proti totalitarismu ve všech jeho podobách, sám rozhodně nepatřil mezi pacifisty – dokonce se mu tento směr myšlení přičil. Jako přesvědčený socialista se netajil odporem k Rusku s jeho stalinistickými metodami, které považoval za obdobu fašismu.

Jeho život byl plný paradoxů: Miloval zvířata, ale zároveň patřil k náruživým lovcům. V útlém dětství pevně věřil v Boha, stal se však zapřisáhlým ateistou – a nakonec jej pochovali podle obřadů anglikánské církve. Ačkoliv byl potomkem kolonialistů, britský imperialismus se mu hnusil. Celosvětově proslul díky románům *Farma zvířat* a *1984*, ale často se vyzdvihují především jeho eseje. Orwellovský pojem

Kvůli špatnému zdravotnímu stavu, jenž mu znemožňoval narukovat, se stal v roce 1941 redaktorem BBC.

„doublethink“ z druhé zmiňované knihy, tedy schopnost udržet v mysli dvě zcela protikladné informace a zároveň oběma pevně věřit, zřejmě vycházel z povahy samotného autora...

George Orwell, vlastním jménem Eric Arthur Blair, se narodil roku 1903 ve městě Motihari v Britské Indii. Jeho otec tam coby koloniální úředník dohlížel na pěstování opia určeného pro čínský trh. Epidemie moru však donutila paní Blairovou krátce po Ericově narození opustit manžela a odjet i s dětmi do Anglie. Chlapec tak otce do svých osmi let téměř neviděl. Anglie jeho dětství, s Eduardem VII. na trůně, si v jeho vzpomínkách uchovala idylický ráz. Eduardovská epocha však zdaleka nebyla jen obdobím technického pokroku, který svými podzemními dráhami, automobily a kinematografy zvyšoval životní standard ostrovního národa. Zároveň formovala i společnost s neproniknutelnou třídní hierarchií. Města se v důsledku industrializace rozrůstala závratným tempem, přičemž se v nich jako houby po dešti objevovaly rozsáhlé dělnické čtvrti a periferie chudých, kde začínal kvasit socialismus. Tento svět však tehdy ještě zůstával Ericovi skryt. Studia na elitní přípravce St. Cyprian a na Eatonu jej naopak od „nižších“ tříd vzdalovala. Na škole projevil nadání pro literaturu a očekávalo se, že postoupí na jednu z prestižních univerzit. Mladík se však rozhodl jinak: 27. října 1922 odplul z liverpoolského přístavu do Britské Indie (Barmy), kde měl strávit pět let ve službách imperiální policie.

Už brzy po příjezdu do Asie však svého rozhodnutí hořce litoval. Rutinní život policisty spočíval především ve vysedávání v klubech s dalšími úředníky a obchodníky, v popíjení whisky a v neustále se opakujícím opileckém tlachání o „údělu bílého muže“. Běloši přece měli ze své pozice nadřazené rasy povinnost domorodce kultivovat a vládnout jim pevnou rukou... Hodiny otupující zahálky v parných dnech si Eric stejně jako většina jiných zpestřoval častými návštěvami vykřičených domů v zapadlých uličkách, kde si za rozumnou cenu všichni přišli na své.

Ve zmíněném „údělu bílého muže“ tak bystrý mladík záhy rozpoznal především ekonomické a mocenské pohnutky, které barmský lid odsuzovaly k otroctví. I když se mu povýšený způsob života Evropanů protivil, přece jen se podřizoval jeho pravidlům a občas pozoroval, že se i u něj jako následek „dobré výchovy“ projevují hluboko zakořeněné třídní a rasové předsudky. Mnohdy sám s Barmánci jednal jako s podřadnou rasou, čehož později litoval.

Jeho existence měla tou dobou dvě stránky: vnější, která mu umožňovala mezi povrchními krajany pohodlně vegetovat, a vnitřní, spojenou s pocity osamělého a citově strádajícího člověka. A právě ona niterná existence se o více než dvacet let později stala jedním z hlavních motivů jeho nejslavnější knihy 1984. Když po pěti letech v roce 1927 odjížděl na dovolenou do Evropy, jeho vytáhlá hubená postava s vrásčitým obličejem prozrazovala předčasně zestárlého muže. Do Indie už se nevrátil...

Jen pár měsíců po příjezdu do Evropy dobrovolně vyměnil uniformu policisty za otrhané šaty tuláka a vydědence. Gordon Bowker v biografické knize nazvané prostě George Orwell spatřuje v jeho rozhodnutí pro asketický způsob života touhu po odpykání si hříchů z indického období. Blair chtěl sám sebe potrestat tím, že se ponoří mezi nejchudší a stane se jedním z nich. Pro svoji novou existenci si dokonce zvolil i jiné jméno a vymyslel si falešný příběh, jak se dostal na ulici.

„Asi za hodinu jsem v Lambethu viděl člověka, který vypadal jako zpráskaný pes, určitě to byl tulák. Blížil se ke mně, a když jsem na něho pohlédl, zjistil jsem, že jsem to já, jak se odrážím ve skle výlohy. Na můj obličej se už nalepila špína. Špína si umí lidi moc dobře rozdělit: když jste dobře oblečení, nechá vás na pokoji, ale jakmile se na vás začne rozpadat košile, hrne se ze všech stran,“ napsal později. Úplně proměny však přece jen nedosáhl – mezi tuláky ho prozrazoval přízvuk „dobře vychovaného chlapce“ a také nikdy nepřivykl pachům a špíně levných nocleháren a brlohů.

Lidské tváře poznamenané strádáním a neutěšené příbytky chudých pozoroval bystrým, leč někdy nemilosrdným okem vědce, který proniká pod povrch věcí. Když se pak pokoušel o podobný způsob existence v levném pařížském hotelu, okradla jej prostitutka o všechny úspory a ze sociologického experimentu se rázem stala skutečnost. Několikadenní hladovění jej donutilo přijmout těžkou práci umývače nádobí v podzemních útrobách velkého hotelu. Zážitky ze zmíněného období mu poskytly látku pro jeho první knihu Na dně v Paříži a Londýně, u níž poprvé zvolil pseudonym George Orwell. Život mezi chudými mu však nepřinesl pouze nové jméno: změnilo se i jeho politické smýšlení a po návratu do Anglie se z něj stal přesvědčený socialista.

Roku 1935 se Orwell oženil s pohlednou studentkou psychologie Eileen O'Shaughnessy a etabloval se jako jeden z nejnadějnějších spisovatelů své doby. Kromě románu Na dně v Paříži a Londýně mu vyšla v Americe kniha Barmské dny. Psal také recenze a pozoruhodné eseje. Například v textu nazvaném V břiše velryby se jako jeden z prvních zastal „pornografické“ knihy Obratník Raka svého literárního současníka Henryho Millera. I přes obdiv k jeho literárnímu talentu však Američanovi vyčítal jeho politickou pasivitu

hraničící až s apatií – v tom představoval jeho pravý opak.

Když v roce 1936 vypukla ve Španělsku občanská válka mezi levicovými republikány a frankistickými fašisty, Orwell se dlouho nerozmýšlel a i s manželkou odjel do země zmítané nepokojí. Místo původního úmyslu psát válečné reportáže však záhy vstoupil do anarchistické jednotky POUM (Dělnická strana marxistického sjednocení), první levicové formace, na kterou narazil. Jak měl ovšem později zjistit, nevládla mezi frakcemi levice taková shoda, jakou si představoval.

Ostatně celá španělská občanská válka znamenala pro Orwella velké překvapení. Udivovali ho špatně vyzbrojení a téměř neorganizovaní muži, mnohdy ještě děti, kteří se často zranili výstřelem z vlastní pušky. Nepřehledné boje se přelévaly z krvavých střetů do dlouhých období nečinnosti, nudy, permanentní zimy a hladu. Orwell sám utrpěl střelné zranění krku, a jakmile se zotavil a byl propuštěn z armády, plánoval návrat do Anglie. Jako bývalý člen anarchistické POUM však musel s Eileen ze Španělska doslova utéct. Vlastní prožitek tamního konfliktu mu umožnil srovnat osobní zkušenost s tím, co později tak odlišně prezentovaly noviny.

Zážitky ze španělské války a praktiky totalitního Sovětského svazu se staly námětem alegorické knihy *Farma zvířat*. Její první náčrtky přitom Orwell vytvořil už v roce 1937 na statku ve Wallingtonu, kde si otevřel malý obchůdek s vlastnoručně pěstovanou zeleninou. Příběh o vykořisťovaných zvířatech, která vyhnala svého pána, v něm pak zrál několik dalších let.

Špatný zdravotní stav (Orwell byl už od dětství slabý na plíce a potýkal se s častými bronchitidami) mu nedovolil zapojit se do bojů druhé světové války. Přijal tedy práci redaktora v rozhlasové stanici BBC, kde mimo jiné uváděl literární pořady pro indické studenty. Atmosféra bombardovaného Londýna a praktiky v propagačním oddělení rozhlasu, smrt manželky, zhoršující se zdravotní stav – to vše se změnilo v temnou vizi budoucnosti v románu *1984*, v němž se Orwell rozešel se svým literárním vzorem z mládí H. G. Wellsem. Svět budoucnosti ovládá na stránkách jeho knihy nemilosrdný totalitní systém: technika se v něm stává nástrojem propagandy, jež probouzí v člověku ten nejprimitivnější strach.

Poté, co své životní dílo dokončil, propukla u vysíleného autora naplno tuberkulóza, kterou se nakazil zřejmě již v dobách svého tuláckého života. V roce 1949 se pak už jako vážně nemocný oženil s mladou nakladatelkou Soniou Brownellovou, ze společného štěstí se však netěšili dlouho. O pár měsíců později, ve věku pouhých 46 let, Orwell zákeřné nemoci podlehl.

zdroj: Martin Toul

v naší knihovně: *1984*, *Farářova dcera*, *Farma zvířat*, *Hold Katalánsku*

Zajímavá fakta o knihách, která jste neznali

Knihy jsou fascinujícím důkazem lidské vyspělosti a i když by mnoho lidí mohlo namítat, že vrcholem vyspělosti je počítač, knihy jsou od počátku lidské historie považovány jako hlavní zdroj moudrosti a vědění. Knihy jsou nenahraditelné...

Pokud jsou knihy i vaší zálibou, jistě vás zaujmou následující zajímavá fakta o knihách, která jste pravděpodobně neznali.

- Ze všech národů jsou největšími čtenáři Indové, průměrný Ind stráví četbou 10,7 hodiny týdně.
- Největší počet přečtených knih však připadá na obyvatele Islandu, ti přečtou nejvíce knih ze všech.
- První knihou, která byla napsána na psacím stroji, je *Dobrodružství Toma Sawyera* od Marka Twaina.
- 1 z 5 dospělých (v celosvětovém měřítku) neumí číst nebo psát, nejvíce jsou to lidé na západu a jihu Asie, dále lidé v subsaharské Africe.
- První knihou, která byla označena titulem „best-seller“, je dílo *Fools Of Nature*, které napsala Američanka Alice Brownová v roce 1889.
- Do roku 2017 byl nejdražší prodanou knihou vůbec Leicesterský rukopis (*Codex Leicester*) od Leonarda Da Vinci. Byl prodán za 30,8 milionu dolarů a kupcem byl Bill Gates.
- Za celou dobu lidské existence je evidováno 129,8 milionu vydaných knih. Tento údaj byl získán v roce 2010, nyní může být číslo o trochu větší.
- Máte rádi vůni starých knih? Oficiálně existuje anglické slovo, které zálibu v očíhávání starých knih vystihuje a sice „Bibliosmia“.
- Nejdelsí věta, která byla kdy vytištěna, je dlouhá 823 slov. Tuto větu najdeme v díle *Bídníci* (*Miserables*) od Victora Huga.

- Americký prezident Theodore Roosevelt četl každý den 1 knihu.
- Třemi nejčtenějšími knihami na světě jsou Bible, Quotations from Chairman Mao Tse-Tung a Harry Potter.
- Víte, co je to bibliofóbie? Strach z toho, že vyčerpáte všechny knížky ke čtení.
- Intenzivní čtení v průběhu života může snížit rychlost poklesu paměti až o 32%.
- Na Harvardu mají knihovnu, ve které jsou 4 právnické knihy vázané v lidské kůži.
- 33% absolventů vysokých škol ve Spojených státech po dokončení svého studia už nikdy nepřečetlo žádnou knihu.
- Knihy o Harry Potterovi patří mezi nejvíce zakazované knihy v Americe.
- J. R. R. Tolkien napsal celou trilogii Pána prstenů jen dvěma prsty.
- Ernest Hemingway je zřejmě jedním z nejodolnějších spisovatelů. Přežil antrax, malárii, zápal plic, úplavici, rakovinu kůže, hepatitidu, anémii, diabetes, vysoký krevní tlak, dva nebezpečné pády, protržení ledviny, protržení sleziny a jater, nalomený obratel a frakturu lebky. I přes to všechno zakončil svůj život sebevraždou, zastřelil se vlastní zbraní.
- Největší vázanou knihou na světě je Klencke Atlas. Kniha je 1,75 metru vysoká a 1,9 metru široká. Je tak těžká, že jí musí zvednout 6 lidí. Obsahuje 37 velkých tištěných map.

Narození v listopadu

Eva Bernardinová (4. listopad 1931 – 12. prosinec 2016), básnířka a prozaička, autorka knih pro mládež, se narodila v Praze, kde vystudovala filozofickou fakultu (obor čeština – literární věda) a v roce 1956 získala doktorát filozofie. Po krátkém působení v literární redakci Českého rozhlasu v Praze následovala manžela na stavbu Orlické přehrady do Solenic. Toto prostředí se jí stalo trvalým inspiračním zdrojem pro literární tvorbu. V roce 1982 se vrátila do Prahy a pracovala jako redaktorka v časopise Tvorba a literární příloze Kmen, poté v Památníku národního písemnictví. Spolupracovala se školami pro nevidomé a počátkem 90. let 20. století se zasloužila o zrod projektu Book handicap.

v naší knihovně: Blanka a Jirka, Blanka, obyčejná holka, Blanko, představ si..., Blanko, usmívej se, Děti na vodě, Kluci, holky a Stodůlky 1., 2.

Karel Jaromír Erben (7. listopad 1811 – 21. listopad 1870) byl český historik, právník, archivář, spisovatel, básník, překladatel a sběratel českých lidových písní a pohádek; představitel literárního romantismu. Patřil mezi významné osobnosti českého národního obrození. Po svých studiích na gymnáziu v Hradci Králové a v Praze byl zaměstnancem Královské české společnosti nauk a sekretářem Českého muzea. Od roku 1851 působil jako archivář města Prahy a od roku 1864 se stal ředitelem pomocných úřadů pražských. Ve svých studijních letech se Erben stýkal s Karlem Hynkem Máchou. Později se také seznámil s Františkem Palackým, spolupracoval s ním (mj. na přípravě českého diplomataře) a jeho politickými názory byl trvale ovlivněn. Erben je znám především jako sběratel lidové poezie. Ve smyslu názorů bratří Grimmů, s kterými se znal, hledal v ústní lidové slovesnosti odraz starých mýtů (slovanských, na rozdíl od Grimmů, kteří hledali germánské), jež lidové podání a tradice během věků přetvořily a často zakryly. Výsledkem Erbenovy sběratelské činnosti byly tři

svazky Písní národních v Čechách (1842–1845), jejich přepracované a rozšířené vydání vyšlo roku 1864 s titulem Prostonárodní české písně a říkadla. Nejvíce však Erben proslul sbírkou Kytice z pověstí národních (1853), zkráceně jen Kytice, která vyšla podruhé roku 1861, a to v rozšířené verzi (s oddílem příležitostných písní) s názvem Kytice z básní K. J. Erbena. Jádrem této sbírky je dvanáct (později vyšla i třináctá balada – Lilie) básní oddílu Pověstí národní, jimž předchází úvodní báseň Kytice. Karel Jaromír Erben se narodil v Miletíně. Původní příjmení jeho předků bylo však psáno Erban. Jeho rodičům – ševci a sadaři Janu Erbenovi a jeho ženě Anně – se narodila dvojčata Karel a Jan. Jan však již 29.12.1811 zemřel. Ani jeho bratr Karel na tom nebyl zdravotně dobře, často churavěl a trpěl poruchou řeči.

Základního vzdělání se mu dostalo v miletínské škole, kde vyučovali také jeho strýc a dědeček. Zde postupně rozvíjeli všechna jeho nadání včetně hudebního a připravovali ho na pozdější studia. Rodiče z něj chtěli mít také učitele, on se však kvůli vadě řeči nakonec rozhodl pro studium práv. (Později přispěl k ustavení české právní terminologie.) Aby mohl studovat na hradeckém gymnáziu, musel si sám obstarat výdělek – a to vyučováním hry na klavír. Na gymnáziu nastoupil roku 1825. Když měl prázdniny, často rád podnikal výlety se svými přáteli, zejména do okolí rodného Miletína. Roku 1831 nastoupil Erben na filozofickou fakultu v Praze. V téže době také započal studium práv (1833–1837), při tomto studiu se plně projevil jeho historické a přírodovědecké zájmy. V této době také Erben začal svými básněmi přispívat do českých časopisů. První manželkou Karla Jaromíra Erbena byla Barbora (Betyna) Mečírřová. Seznámil se s ní na prázdninových pobytech v Žebráku. Svatba se konala po téměř desetileté známosti roku 1842 a manželé Erbenovi měli čtyři děti. Po smrti manželky se Karel Jaromír Erben v roce 1859 znovu oženil. S druhou manželkou Žofií Mastnou měl ještě syna a dceru Marii.

v naší knihovně: *České pohádky Karla Jaromíra Erbena, Kytice, Kytice z pověstí národních, Pohádková kytice, Pohádky děda Vševeda, Zlatovláska a jiné české pohádky*

Bram (Abraham) Stoker [stoukr] (8. listopad 1847 – 20. duben 1912) byl irský spisovatel a divadelní kritik. V roce 1897 vydal svůj nejznámější román *Dracula*. Narodil se v dublinském Clontarf jako třetí ze sedmi dětí Charlotty a Abrahama Stokerových. Téměř do jeho osmi let jej neidentifikovaná choroba držela na lůžku a nedovolovala mu

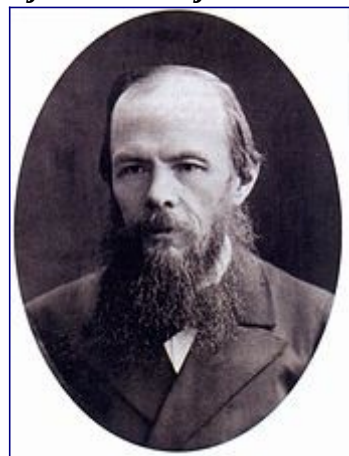

stát nebo chodit. Údajně mu matka v této době vyprávěla lidové příběhy a keltské mýty. Tato choroba a bezmoc byly traumatizující zkušeností znatelnou v jeho dílech – například jako dlouhotrvající spánek a vzkříšení z mrtvých v *Drakulovi*. Lékaři nepovažovali za zázrak jen jeho chorobu, ale také jeho uzdravení. Po něm začal žít normálním životem a dokonce se stal atletem a fotbalovou hvězdou na místní Dublinské univerzitě, kde studoval historii, literaturu a fyziku na Trinity College. Byl prezidentem tamní filozofické společnosti a auditorem společnosti historické. I přestože se již od mládí chtěl stát spisovatelem,

nakonec nastoupil na úřednické místo na Dublinském hradě. Tato kariéra jej však nijak neuspokojovala, a tak začal také pracovat jako novinář a divadelní kritik. V roce 1878 se oženil s Florencí Balcombeovou.

v naší knihovně: *Dracula, Drakulův host a jiné povídky*

Fjodor Michajlovič Dostojevskij (11. listopad 1821 – 9. únor 1881) byl ruský spisovatel a filozof, jeden

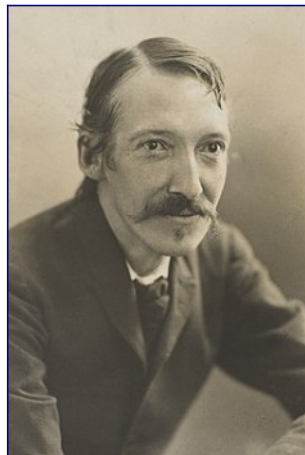
z nejvýznamnějších světových spisovatelů, vrcholný představitel ruského realismu a současně předchůdce moderní psychologické prózy. Počátky jeho tvorby jsou spojeny s tzv. naturální školou, postupně však její rámec přerostl. K jeho nejznámějším dílům patří romány *Zločin a trest*, *Idiot* a *Bratři Karamazovi*. Narodil se v Moskvě, v rodině lékaře jako druhé z osmi dětí. V roce 1843 zakončil studia na vojenském technickém učilišti (obor konstrukce mostů) v Petrohradě, ale poté se rozhodl pro literaturu. Patřil do skupiny utopického socialisty Michaila Vasiljeviče Petraševského (tzv. "Petraševci"), která vystupovala proti carovi Mikuláši I. V roce 1849 byl Dostojevskij se všemi členy této organizace odsouzen vojenským soudem k trestu smrti. Těsně před popravou jim byl trest změněn nejprve na 4 roky v káznici a později na nucené práce na Sibiři. Zde strávil Dostojevskij deset let; první čtyři roky na nucených pracích a poté jako voják. Byl psychicky

a fyzicky na dně a začal trpět epilepsií. Stráž však považovala jeho záchvaty za předstírání. Na Sibiři však také získal schopnost soustředění a jelikož si sám prošel peklem, dokázal se vcítit do lidí s narušenou osobností. Po návratu ze Sibiře absolvoval Dostojevskij dva delší pobyty v západní Evropě. Zde pochopil, že morální úroveň zdejší společnosti je špatná. Vyhovovalo mu ale, že se zde mohl věnovat své přehnané hráčské vášni. Neuznával racionalismus, bezohledné jednání podnikatelů, jejich sobectví a příliš velké sebevědomí. Bojoval za proměnu Ruska. Zásadní potřebu změny viděl ve vnitřní proměně jedince, v návratu k pokoře, v respektování ruských tradic. Těmito názory si získal carovu přízeň a úctu. Stále ho

však pronásledovala carská policie. Ve svých dílech psychologicky rozebíral zločince, revolucionáře, prostitutky a lidi s duševními poruchami. Fjodor Michajlovič Dostojevskij byl rozporuplnou osobností. Odmítal se sít se soudobým Ruskem. Usiloval za každou cenu o nápravu společnosti, ale tím se bezmyšlenkovitě zříkal i vymožeností vyspělé Evropy. Lidi ho považovali za psychologa, což on odmítal. Přesto se stal zakladatelem psychologické prózy a ovlivnil filozofii 20. století. Dostojevskij zemřel v roce 1881 na plicní krvácení spojené s rozedmou plic a epileptickým záchvatem.

v naší knihovně: *Běsi, Bílé noci, Bratři Karamazovi, Chudí lidé, Idiot, Neobyčejné příhody, Setmělé obrazy, Zločin a trest*

Robert Louis Stevenson (13. listopad 1850 – 3. prosinec 1894) byl skotský romanopisec, básník,

spisovatel cestopisů a amatérský hudební skladatel, vedoucí představitel novoromantismu v anglické literatuře. Narodil se v hlavním městě Skotska Edinburghu. Jeho otec Thomas Stevenson, dědeček Robert Stevenson i pradědeček byli významní stavitelé a provozovatelé majáků. Po nich zřejmě zdědil náklonnost k dobrodružství, volání moře a cestování. Pravděpodobně po své matce Margaret Balfourové měl slabé plíce (zřejmě šlo o tuberkulózu). Když se v roce 1879 setkal v Paříži s malířkou Fanny Vandegrift Osbournovou, byla to láska na první pohled. O několik měsíců později, poté, co se vrátila domů do San Francisca v Kalifornii, se Stevenson dozvěděl, že je nemocná, a rozhodl se odjet za ní. Cestoval v podpalubí, aby ušetřil peníze, ale také aby poznal, jak cestují jiní lidé, a zvýšil tak „dobrodružnost“ plavby. Z New Yorku pokračoval vlakem do Kalifornie. Byla to sice zkušenost dobrá pro jeho literární dílo, ale poničila jeho zdraví a do Monterey dorazil už na pokraji smrti. Do života ho vrátila až péče

místních rančerů, kteří se ho ujali. V prosinci 1879 se jeho zdraví opět zlepšilo, takže pokračoval do San Francisca, kde se po několik měsíců snažil přežít v bídých podmínkách jen za pomoci svého psaní. Na konci zimy ho však zdraví zradilo znovu a zase se zdálo, že se přiblížil konec. Paní Osbornová, v té době už rozvedená, se zatím uzdravila z vlastní nemoci. V květnu 1880 se s ní i přes špatný zdravotní stav oženil. Během léta 1894 Stevenson propadl depresím. Domníval se, že už vyčerpал svůj tvůrčí talent a vydal všechny síly. Také se obával, že zemře v posteli jako bezmocný invalida. Následně se mu ale jeho energie náhle vrátila a začal pracovat na Weirovi z Hermistonu. Měl pocit, že je to nejlepší práce, kterou kdy napsal a toužil si se svou literární postavou vyměnit místo. Netušil však, že se blíží ke konci života a román už nedokončí. 3. prosince 1894 v dopoledních hodinách jako obvykle intenzivně pracoval na Weirovi z Hermistonu. Odpoledne, zatímco hovořil se svou ženou a snažil se otevřít láhev vína, se náhle s výkřikem, že jeho tvář se změnila ve tvář někoho jiného, svalil k zemi. Zemřel během několika hodin pravděpodobně na krvácení do mozku. Bylo mu 44 let. Domorodci jeho tělo uložili na lůžko a v doprovodu stráží v noci donesli na ramenou na několik mil vzdálený vrcholek útesu čnicího nad mořem, kde svého Tusitalu, což v samojštině znamená „vypravěč příběhů“, pohřbili.

v naší knihovně: *Černý šíp, Ostrov pokladů, Podivný případ dr. Jekylla a pana Hyda, Poklad na ostrově, Únos – Katriona*

Klaus Mann (18. listopad 1906 – 21. květen 1949) byl německý spisovatel, dramatik a novinář, syn

spisovatele a laureáta Nobelovy ceny za literaturu Thomase Manna. Po nástupu nacismu v Německu (1933) emigroval do Amsterdamu. V Amsterdamu vydával časopis Die Sammlung. Od roku 1935 se zdržoval na mnoha místech (Curych, Paříž, Praha, atd). V témže roce získal československé státní občanství, ale v roce 1936 se rozhodl emigrovat do USA. Roku 1938 se účastnil bojů ve španělské občanské válce. Po roce 1941 se jako voják americké armády účastnil bojů v Evropě. Poválečný vývoj byl pro něho velkým zklamáním, které dával všude najevo a velmi těžce ho nesl. Spolu s jeho homosexualitou, s níž se jen těžko vyrovnával, bývá právě poválečná deziluze často uváděna jako důvod sebevraždy Klause Manna. K jeho depresím přispíval fakt, že až do smrti byl finančně závislý na svém otci.

v naší knihovně: *Mefisto, Útěk na sever, Vulkán*

Michail Vasiljevič Lomonosov (19. listopad 1711 – 15. duben 1765) byl ruský polyhistor – chemik, fyzik,

kromě toho také filozof a básník, historik, teoretik a experimentátor v mnoha dalších oborech. Byl iniciátorem založení univerzity v Moskvě, která na jeho počest byla později nazvána Lomonosovova univerzita. Mezi jeho vědecké úspěchy lze zařadit formulaci obecného zákona zachování hmotnosti a pohybu z roku 1748, o rok dříve přišel s myšlenkou, že podstatou tepla je pohyb malých částíček. Jeho všestrannost dokazuje také vydání 15 svazků básní, ale i překlady Homéra, Horatia a Senecy. Michail Lomonosov se narodil na Dálném severu Ruska v gubernii Archangelsk, ve vesnici Mišaninská (dnešní název Lomonosovo). Jeho otec, Vasilij Dorofejevič Lomonosov, byl svobodný sedlák, rybář a majitel lodi, kterému se podařilo nahromadit malé jmění z dopravy zboží po řece Dvině. Jeho matka, Elena Ivanovna Sivkova, byla dcerou duchovního. Zemřela, když bylo Michailovi devět let. Když bylo Michailovi deset let, začal ho otec brát s sebou na své obchodní mise až

k Bílému moři a Soloveckým ostrovům, aby se syn něčemu přiučil. Učení bylo sice Michailova vášeň, ale obchod ne. Jeho nesmírná touha po vědění nemohla být uspokojena v odlehle vesnici, kde měl k dispozici jen omezený počet knih. Při svém pobytu v Marburgu se Michail zamiloval do Elisabeth Christine Zilch, dcery své bytné, se kterou se oženil v červnu roku 1740. Měli spolu dceru Jekatěrinu Elisabeth. V roce 1745 byl přijat za řádného člena Ruské akademie věd a jmenován profesorem chemie. Zde také založil první chemickou laboratoř. Jeho činnost zahrnovala i jiné vědecké obory: vypracoval soupis základních hornin a minerálů v Rusku, usiloval o vytvoření botanického atlasu. Snažil se, aby se na univerzitě vyučovalo rusky a své práce, kterých bylo kolem dvou set, psal převážně v latině nebo ruštině. V roce 1746 přednesl svou první veřejnou přednášku v ruštině. Ve svých bádáních došel Lomonosov k několika přelomovým objevům a mnoha teprve až později potvrzeným hypotézám. V roce 1748 podal mechanický výklad gravitace, formuloval obecný zákon zachování hmotnosti a pohybu. Byl zakladatelem fyzikální chemie. Od roku 1748 se zabýval výrobou barevných skel a analýzou rud. Věnoval se také humanitním vědám. Napsal několik svazků básní, v roce 1755 napsal knihu gramatiky, která reformovala ruský literární jazyk kombinací staroslověnštiny a hovorové ruštiny. V roce 1748 vedl polemiku s německým historikem Gerhardem Müllerem o výkladu ruských dějin. Množství vědeckých disciplín, kterými se Lomonosov zabýval vychází z mnohostrannosti jeho zájmů a touhy po vědění a vzdělání. Velký význam přikládal experimentálním výzkumům, ve kterých nacházel potvrzení svých teoretických hypotéz. Kládl důraz na spojení teorie a praxe. Své tvůrčí schopnosti prokázal i v oblasti umění.

Zdeněk Matěj Kuděj, vlastním jménem Zdenek Marian Kuděj (24. listopad 1881 – 8. srpen 1955), byl

český novinář, cestovatel, překladatel a spisovatel. Byl přítelem Jaroslava Haška. Narodil se v rodině stavebního inženýra na stavbě železnice Jana Kuděje a jeho manželky Boženy, rozené Fibigrové. Studium na gymnáziu v Příbrami nedokončil. Pracoval jako lékárnický praktikant v Pacově a Sadské, pak se rozhodl cestovat. V roce 1903 vyhrál v Hamburku lodní lístek a odjel do USA, kde pracoval jako dělník, laborant, umývač nádobí, zemědělec, plavčík, kovboj i zlatokop, jako tramp procestoval část USA a Kanady. Po návratu pracoval v Praze jako zednický přidavač a své zážitky začal literárně zpracovávat – brzy se stal členem svobodomyšlné pražské bohémy a přítelem spisovatele Jaroslava Haška, malíře Josefa Lady a dalších. Ve 20. letech 20. století žil několik let na Podkarpatské Rusi, od let druhé světové války si oblíbil Českomoravskou vrchovinu a žil v kraji kolem Lipnice a Ledče nad Sázavou, kde patřil k rázovitým a všeobecně

známým postavičkám. Roku 1952 se přestěhoval do Litomyšle, kde 8. srpna 1955 zemřel. Z Kudějova díla jsou dodnes cenné jeho reportážní črty a fejetony z cest a jeho vzpomínky na přítele Haška a dění kolem něj; úspěšné byly i jeho humoristické a parodické prózy. Zážitky ze svých cest vepsal do řady povídek a reportáží, které vycházely jak v USA, tak především po jeho návratu v Česku.

Voltaire, vlastním jménem François Marie Arouet (21. listopad 1694 – 30. květen 1778), byl osvícenský

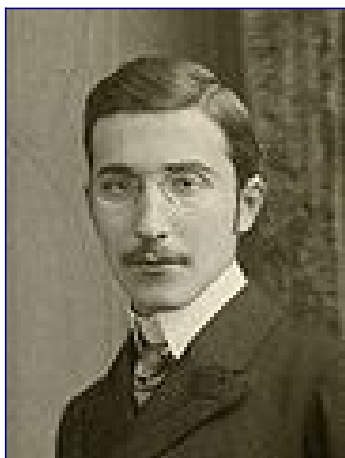

francouzský filozof, básník a spisovatel. Vyrstl v rodině notáře Françoise Aroueta, sám však tvrdil, že jeho skutečným otcem byl blíže neznámý důstojník jménem Rochebrune. Matku Marii Marguerite d'Aumart ztratil, když mu bylo sedm let. Jeho vztah k otci i bratru Armandovi, o kterém se toho jinak celkem nic neví, byl chladný a lhostejný. Skutečným vychovatelem se mu stal jeho kmotr, abbé de Châteauneuf, skeptik, požitkář a milovník života. Vystudoval s výborným prospěchem jezuitskou Kolej Ludvíka Velikého. Velký dojem na něj učinily poslední roky vlády Ludvíka XIV., zejména náboženské pronásledování. Poté, co dokončil studia, se stal tajemníkem francouzského velvyslanectví v Haagu. Už jeho první drama Oidipus se setkalo se značným ohlasem. Voltairovo dílo bylo od počátku školou nevážnosti a nevěry. Už v jeho tragédii Oidipus (Oedipe, 1718) jsou verše: „Nejsou kněží tím, co hloupý

dav v nich vidí, jich celou sílu dělá jen důvěřivost lidí.“ Voltaire byl nesmiřitelným nepřítelem dogmat, obřadů, zjevených náboženství, to vše zahrnoval pod potupným jménem „pověra“. Ve „Filozofickém slovníku“ (Dictionnaire philosophique portatif, 1764) napsal: „Téměř vše, co sahá za hranice uctívání Nejvyšší bytosti a podřízení se jejímu věčnému řádu, jest pověra.“ Náboženství považoval za výtvar lidský, dílo podvodných proroků a kněží. Prudce útočil na katolicismus a jeho dogmata. Poukazoval na rozpory v Bibli a tím dokazoval její nevěrohodnost. Na kněze se díval s despektem. Jsou nástrojem tyranie, strůjcem krvavých náboženských válek. Kněží nepovznášejí lid mravně, nýbrž jej ohlupují. Ve spisech, které publikoval pod vlastním jménem, Voltaire dogmata katolické věrouky neodmítal, spíše je ironizoval a nepřímou zpochybňoval. Napsal přes padesát literárních děl: povídek, románů, divadelních her, lyrických i epických básní, filozofických úvah, esejí a historických studií.

v naší knihovně: *Candide, Romány a povídky, Zaira*

Stefan Zweig [cvaik] (28. listopad 1881 – 23. únor 1942) byl rakouský prozaik židovského původu,

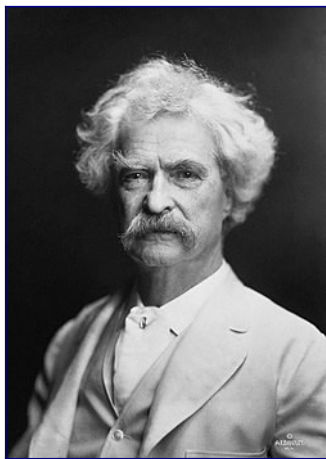

esejista, básník a překladatel z francouzštiny a angličtiny do němčiny. Jeho otec, původem moravský Žid usazený ve Vídni, podnikal v textilnictví; matka pocházela z vlivného, bohatého, kulturně založeného rodu a vyrostla v Itálii. Měl o dva roky staršího bratra Alfreda, který později převzal podnik po otci. Stefan tak jako druhorozený mohl studovat a věnovat se svým uměleckým zálibám: divadlu, hudbě, výtvarnému umění a hlavně literatuře. Ještě jako dvacetiletý student vydal sbírku básní s názvem Stříbrné struny, ale na dalších šest let se odmlčel. Absolvoval filosofii, germanistiku a romanistiku v Berlíně a v roce 1904 ve Vídni získal titul doktora filozofie. Často cestoval, zejména do Francie, Anglie a Belgie, ale v pozdějších letech navštívil také Indii, Ceylon, Barmu a Spojené státy americké. Jeho literární tvorbu ovlivnila psychoanalýza, osobně se přátelil se Sigmundem Freudem. Od mládí se hlásil k idejím humanismu, pacifismu a kosmopolitismu, který však spojoval s úctou

ke svébytnosti různých národů. Usiloval o vzájemné poznání a sblížení Evropanů. Během 1. světové války žil ve Vídni, kde pracoval v archivu Ministerstva války. Roky 1919 až 1934 prožil v Salcburku, kde zakoupil dům na Kapucínském vrchu a oženil se s Friderikou Marií von Winternitzovou. Během této doby vznikla podstatná část jeho díla. V roce 1934 Salcburk opustil a rozešel se i s rodinou. Po připojení Rakouska k Německu v roce 1938 emigroval do Velké Británie. Psal, pořádal přednáškovou turné a vystupoval proti fašismu. V roce 1941 odjel se svou druhou ženou a spolupracovnicí Lottou Altmannovou do brazilského města Petropolis, kde společně dobrovolně ukončili svůj život poté, co se k němu dostaly zprávy o ničení kulturních hodnot nacisty. Zweigovy postavy jsou mistrně psychologicky zobrazeny a mnohdy se ocitají (často vlivem těžko ovlivnitelných vnějších dějinných souvislostí – válka, inflace, fašismus) ve svízelných situacích. Jeho literární odkaz zahrnuje eseje, dramata, novely, biografické romány.

v naší knihovně: *Josef Fouché, Marie Antoinetta, Netrpělivost srdce, Příběhy vášně a lhostejnosti*

Mark Twain, vlastním jménem Samuel Langhorne Clemens (30. listopad 1835 – 21. duben 1910) byl americký novinář, spisovatel a humorista. Narodil se jako šesté ze sedmi dětí Johna a Jane Clemensových. Pouze tři z jeho sourozenců se dožili dospělosti. Když mu byly čtyři roky, přestěhovala se rodina do městečka Hannibal v Missouri. Zde vyrůstal, a později se mu toto město stalo předobrazem pro dějiště jeho nejznámějších knih *Dobrodružství Toma Sawyera* a *Dobrodružství Huckleberryho Finna*. Rodiče se jmenovali John Marshall Clemens a matka Jane Lampton Clemens. Vyučil se tiskařem, pracoval také jako sazeč a přispíval články do novin svého staršího bratra Oriona. V letech 1857–1861 pracoval jako kormidelník na řece Mississippi. Poté se vydal na západ, aby se připojil k Orionovi. V těžbě stříbra neuspěl a tak se obrátil k žurnalistice. Jako novinář napsal humornou povídku *Pověstný skákavý žabák* z okresu Calaveras, která se stala velmi populární a přitáhla k autorovi pozornost. Dobře přijaty byly také cestopisy. Twain dosáhl velkých úspěchů jako spisovatel a řečník, jeho vtíp a satira získaly uznání kritiků a kolegů a stal se přítelem mnoha vlivných osobností. Twain prošel obdobím hluboké deprese, které začalo v roce 1896, kdy jeho dcera Susy zemřela na meningitidu. Následovala smrt manželky Olivie v roce 1904 a smrt dcery Jean 24. prosince 1909. Twain zemřel na infarkt v Reddingu v Connecticutu 21. dubna 1910.

v naší knihovně: *Dobrodružství Huckleberryho Finna*, *Dobrodružství Toma Sawyera*, *Dopisy z planety Země*, *Johanka z Arku*, *Skákavý žabák a jiné prózy*, *Tom Sawyer detektivem a jiné povídky*

Regionální výročí – listopad

Karel Trauttmansdorff – kníže

05.09.1845 – 09.11.1921 (Horšovský Týn)

místa působení: Horšovský Týn

Kníže, komoří a čestný rytíř Řádu maltézských rytířů. Nositel Řádu Zlatého rouna a údajně nejlepší střelec své doby v Rakousku-Uhersku.

Heřman Menza – malíř

12.11.1926 (Kdyně) – 05.01.1975 (Osvračín)

místa působení: Horšovský Týn, Holýšov, Osvračín

Akademický malíř, působil též jako kulturní pracovník v Holýšově.

Virginie Zischka – regionální politička

17.11.1876 (České Budějovice) – 1955 (Lohr am Main – Německo)

místa působení: Horšovský Týn

Činná jako učitelka, ošetřovatelka a antinacistka. Spoluzakladatelka a první předsedkyně Sociálnědemokratické strany v Horšovském Týně.

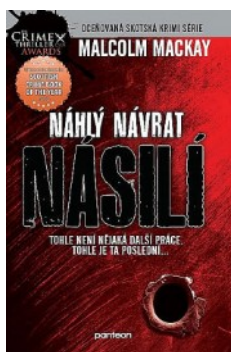
Eliška Krásnohorská – spisovatelka

18.11.1847 (Praha) – 26.11.1926 (Praha)

místa působení: Babylon, Česká Kubice, Plzeň

Spisovatelka, básnířka, libretistka a překladatelka. Zasloužila se o založení prvního českého dívčího gymnasia Minerva a o možnost studia žen na vysokých školách.

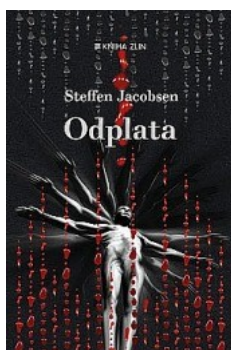
Novinky v knihovně

Náhly návrat násilí – Malcolm Mackay

Třetí část Glasgowské trilogie z podsvětí. Začíná to dvěma vraždami: finančníka a policejního informátora. Vraždy, které nabízejí jedinečnou příležitost muži jako je Calum MacLean. Muži, který má zabíjení až po krk. Mezitím dvě největší zločinecké organizace v Glasgow spolu dál válčí v tiché smrtící válce.

- krimi
- 303 stran

Odplata – Steffen Jacobsen

Jednoho podzimního odpoledne dojde v největším dánském zábavním parku Tivoli k teroristickému útoku. Sebevražedného atentátníka pustí do parku zadním vchodem nic netušící Ain, dívka pákistánského původu. Při útoku zahyne 1241 lidí, ale atentátník po sobě nezanechá žádné stopy.

- krimi
- 417 stran

Kruté časy – Ian Manook

Step v mrazu a sněhu, tak ještě Mongolsko neznáme: Ian Manook navázal na úspěšný thriller. Jeho nová kniha přivádí už známé postavy – komisař Jerúdelger, jeho kolegyně Ojún a částečně utajená milenka Solongo, ale také sympatický kluk Gantulga – do čerstvých, jistěže nečekaných, napínavých a nebezpečných situací.

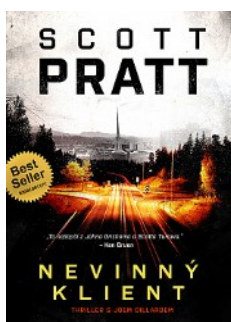
- krimi
- 473 stran

Víc už se nedozvíme – Donal Ryan

„Martin Toppý je syn slavného Kočovníka a otec mého nenarozeného dítěte. Je mu sedmáct let, mně je třicet tři. Byla jsem jeho učitelka. Už dávno bych se zabila, kdybych k tomu měla odvahu.“ Těmito slovy začíná první deníkový záznam zoufalé Melody Sheevové, jejíž příběh sledujeme od dvanáctého týdne těhotenství.

- román
- 197 stran

Nevinný klient – Scott Pratt

V motelovém pokoji v Tennessee někdo ubodá kazatele k smrti. Policie z tohoto činu obviní Angel, servírku ze striptýzového klubu. Obhájce Joe Dillard už má plné zuby zastupování lidí, o jejichž vině nemá nejmenší pochybnosti. Setkání se zranitelnou Angel, ho však přesvědčí, že by nebyla takového činu schopna.

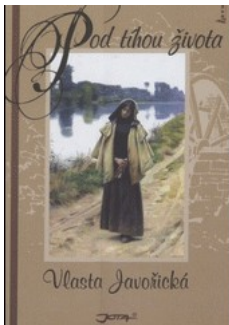
- thriller
- 316 stran

Pláč – Helen FitzGerald

Joanna a Alistair cestují se svým devítitýdenním synem Noahem do Austrálie, protože Alistair se potřebuje dostavit k soudu – usiluje o opatrovnictví své čtrnáctileté dcery Chloe z prvního manželství. Věří v úspěch své mise, má totiž v rukávu trumf – jeho bývalá žena má problémy s alkoholem. Tedy tak to vidí on.

- román
- 273 stran

Pod tíhou života – Vlasta Javořícká

Dosud málo známý dvoudílný román. Autorka líčí životní tragédii Selmy Pazderové, která se z české služky dostává až na šikmou plochu. Dcery Helenky, která vzešla z její lásky ke Štěpánu Struhovi, se posléze zříká a ta, už jako Ilonka, je adoptována bohatou rodinou v Budapešti. Zde se začíná rozvíjet její příběh...

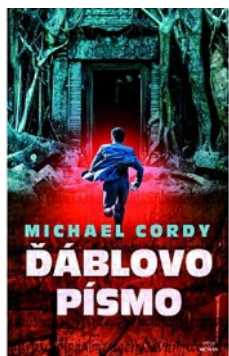
- román
- 396 stran

Můj život ve Francii – Julia Child & Alex Prud'Homme

Julia Childová je sice ikonická kuchařská legenda, jež představila francouzskou kuchyni milionům nejenom amerických domácností, ale ve svých bestsellerových memoárech odhaluje, co ví jen málokdo: Dlouhá léta se s vařením jenom mýjela a její cesta na kuchařské výsluní trvala dlouhé roky.

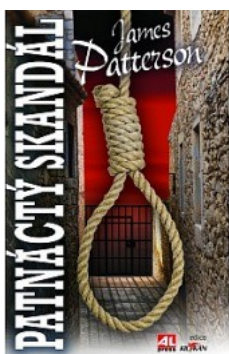
- biografie a memoáry
- 398 stran

Dáblovo písmo – Michael Cordy

Geolog Ross má v životě vše a kromě toho čeká se svou krásnou manželkou Lauren prvního potomka. Když akademička Lauren rozluští Voynichův rukopis, po staletí opředěný záhadami, ocitne se ve smrtelném nebezpečí. Rossovi nezbyde než vyhledat bájnou zahradu, kterou mu podle rukopisu vylicila. Není však sám.

- thriller
- 336 stran

Patnáctý skandál – James Patterson & Maxine Paetro

Lindsay naplno prožívá mateřství a šťastné manželství. Když však z luxusního hotelu, kde došlo k vraždě, zmizí krásná, svůdná blondýna, začne se Lindsayina idyla drodit. Než se jí podaří ženu vystopovat a vyslechnout, zmizí i její manžel Joe. Čím déle Lindsay pátrá, tím víc sílí její podezření, že Joe skrývá tajemství.

- krimi
- 280 stran

*Městská knihovna
v Horšovském Týně
Vás zve na slavnostní vernisáž*

Literárního shrabování 2021

*v úterý 23. listopadu od 15 hod.
v sále MKZ v Horšovském Týně*

*Můžete se těšit na autorské čtení
a doprovodný program.*

*Knihovnice se těší
na Vaši návštěvu!*

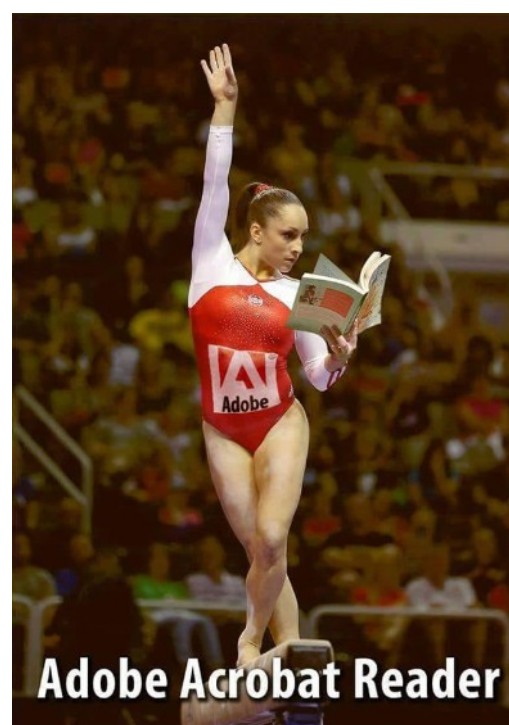
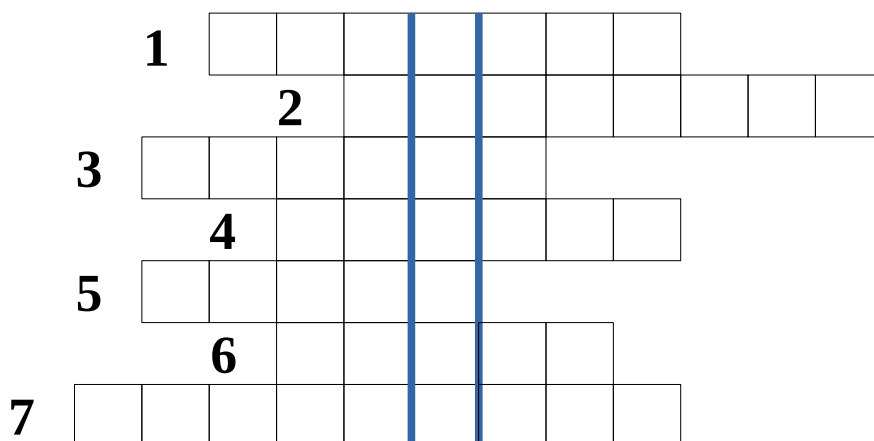

Křížovka

V knihovně se ptá příchozí knihovnice: „Kde máte oddělení počítačové literatury?“ „Hledáte něco konkrétního?“ „ “ (odpověď naleznete v tajence křížovky).

Do křížovky doplňte chybějící jméno ze známé literární dvojice (v 1. pádě).

- 1) Dvojice Vilém a jsou postavy z lyrickoepické skladby, která bývá považována za vrcholné dílo českého literárního romantismu. Vilém, obávaný vůdce loupežníků zabije kvůli své milé svého soka v lásce a čeká ho poprava.
- 2) V díle Jindřicha Šimona Baara si můžeme přečíst příhody dvou vesnických dětí z autorova rodného Klenčí z poloviny 19. století. Jména dětí jsou Hanýžka a
- 3) Krásná , nazývaná Trojská, byla podle řecké mytologie nejkrásnější ženou světa. Její krása oslnila trojského prince Parida natolik, že ji unesl do Troje. To rozhněvalo jejího manžela Meneláa Spartského natolik, že rozpoutal válku.
- 4) Tato kněžna byla druhou manželkou knížete Oldřicha a byla jedinou neurozenou panovnicí na českém trůně. Setkání knížete Oldřicha s půvabnou popisuje kronikář Kosmas ve své Kronice české.
- 5) Petr a jsou hlavními hrdiny milostné novely Romaina Rollanda, ve které se odehrává jejich příběh tragické lásky zahalený stínem válečného utrpení a hrůzy první světové války.
- 6) V jedné z nejslavnějších tragédií Williama Shakespeara jsou hlavní mileneckou dvojicí Romeo a
- 7) V slavném díle Victora Huga se hrdina Quasimodo, hrbatý, téměř hluchý a na jedno oko slepý zvoník, zamiluje do cikánské tanečnice

Historie domů v Horšovském Týně

K Terénu 64

Jedná se o zahradní vilu, kterou na sklonku 19. století nechal postavit významný horšovskotýnský měšťan, císařský rada MUDr. Franz Rudofsky. Budova o deseti místnostech, jejíž stavba započala v roce 1895, byla pojata v historizujícím stavebním slohu podle vzoru italských renesančních vil. Náležela k ní rozsáhlá parcela o rozloze 4,5 ha s ovocnou zahradou a lesem, kaple, různé hospodářské stavby, jakož i sousední pozemek s rodinným domkem a zahradou. Celý komplex reprezentoval výjimečné postavení rodiny Rudofských ve městě a byl též dokladem jejich zámožnosti.

Tento po knížecí rodině největší majetek ve městě byl v roce 1945 zkonfiskován vdově po MUDr. Rudofském Marii a vila pak byla využita pro potřeby místního zdravotnictví. Naštěstí stavební úpravy, které zde proběhly, nebyly tak zásadní, aby porušily mimořádnou stavební dispozici vily a v interiérech zůstaly zachovány cenné stavební detaily, z nichž vyniká především nádherný kasetový strop v prvním podlaží, v bývalém přijímacím salónu.

Zámožné rodině Rudofských náležel ještě jednopatrový dům v ulici dr. E. Beneše (dnešní Čerchovanka), kde téměř do konce 2. světové války provozoval po smrti svého otce lékařskou praxi MUDr. Waldemar Rudofsky, jehož potomci prof. Ulrich Rudofsky a jeho sestra Susanne žijí nyní v USA.

Čtení
hodně
usnadňuje
život

Městská knihovna
náměstí Republiky 102
346 01 Horšovský Týn
telefon: 379 422 572
mobil: 731 614 064
e-mail: knihovna@htyn.cz
knihovnaht@seznam.cz
<https://knihovnahorsovskytyn.webk.cz>

půjčovní doba:

Po	9:00 – 12:00	13:00 – 18:00
Út	zavřeno	
St	9:00 – 12:00	13:00 – 17:00
Čt	9:00 – 12:00	13:00 – 17:00
Pá	9:00 – 12:00	13:00 – 15:00